

ክፍል ሦስት መንፈሳዊ ግንባታ

ነህምያ ምዕራፍ 7

ከቅጥር ግንባታ በኋላ የሕዝብ ግንባታ

1፤ እንዲህም ሆነ፤ ቅጥሩ ከተሠራ በኋላ፤ ሳንቃዎቹንም ካቆምሁ በኋላ፤ በረኞቹና መዘምራኩ ሌዋውያኑም ከተሾሙ በኋላ፤

1. ቅጥሩና ሳንቃው ለማን ነው?

ምዕ. 6 ያለቀው የእግዚአብሔር ሥራ በፈተናም፤ በጥቃትም መካከል ሆኖ ይጨረሳል በሚል አሳብ ነበር። እርግጥም ነው ይጨረሳል። ቅጥሩ ተሠራ። ሳንቃዎቹ ሁሉ ቆሙ። በ52 ቀን። ሁለት ወር እንኳ አልሞላም ተጀምሮ እስኪያልቅ። የጭንቅ ጊዜ ነበር፤ የመከራ ጊዜ ነበር። በዳንኤል የተተነበየው ትንቢት ፍጻሜ ነበር። ዳን. 9፥25 ሰለዚህ እወቅ አስተውልም ኢየሩሳሌምን መጠገንና መሥራት ትእዛዙ ከሚወጣበት ጀምሮ እስከ አለቃው እስከ መሢሕ ድረስ ሰባት ሰባዔና ሰድሳ ሁለት ሰባዔ ይሆናል እርሰዋም በጭንቀት ዘመን ከጎዳናና ከቅጥር ጋር ትሠራለች ይላል። እውነትም በጭንቅ ተሠራች። የተሠራችበት ጭንቅ ግን ረጅም አልነበረም። 52 ቀን። ፈተና ባያበቃም ሁለት ወር ተጨንቆ ሠርቶ ከዚያ እፎይ ማለት አይቻልም?

በክርስትና ሕይወትም እንደዚያ ነው። ጥቂት ስብስብ ብሎ ከዚያ መስፋት ውብ ነው። ለጥቂት ጊዜ ከጌታ ሕዝብ ጋር ተገፍቶ ለዘላለም ከሕዝቡ ጌታ ጋር መኖር አይቻልም? ደግሞ ያልፋል፤ ያልቃል። የማያልቅ ምንም የለም፤ መከራም ያልቃል፤ ስደትም ችግርም ያልቃል። ስቃይም ሕመምም ያልቃል። ያልፋል። ወይ ጌታ በአጭር ጊዜ ይጨርሰዋል። ወይም ሥራውን ሠርቶ፤ እኛም ተሠርተን ያልፋል። ይህ መርገምና የተረገመች ምድርም ሲያበቁ በአዲስ አገር አዲስ ኑሮአችን ሲጀምር በዚያ ጭንቅ የለም። የጭንቀት ዘመን የለም።

በመጀመሪያ መጽሐፈ ነህምያን ጠቅለል አድርገን ስንመለከት ነህምያ የመጣው ሳንቃና በርና ቅጥርና ግንብ ብቻ ለመሥራት አይደለም ብለን ነበር። ግንባታው ሁለት ገጽታ እንዳለው አንዱ የከተማዋ ቅጥር ሁለተኛው ሕዝቡ መሆናቸውንም አይተን ነበር። አሁን ቅጥሩ አለቀ። ከዚህ በኋላ የሕዝቡ መታነጽ ሲቀጥል ይታያል። መጀመር ሳይሆን መቀጠል። መጀመርማ ቀድሞውኑ ገና በሱሳ ሳለ ሲጸልይላቸው፤ ከመጣ በኋላ ደግሞ ለሕዝቡ ጉስቁልናቸውን ሲያሳያቸው ጀምሮአል። ከዚያ ለሥራ ሲያነሣ፤ ሲያበረታታ፤ በጦርነት ውስጥ ሲያደላድል፤ ባሪያዎችን ነፃ እንዲያወጡ፤ ብድርና ወለድን እንዲተዉ ሲያደርግ ቀጥሎአል። አሁንም ያ ነው እየቀጠለ ያለው እንጂ ገና እንደ አዲስ መጀመሩ አይደለም። የእግዚአብሔር ሥራ የሕዝቡ ሥራ ነው። የሕዝቡ መታነጽ፤ መገንባት፤ መሠራት እንጂ ጣራና ግድግዳ አይደለም።

የእግዚአብሔር ሥራ ከሰኞ እስከ ሰኞ ለሥጋችን እየሠራን ሥጋችንንም ሳናሳርፍ ነፍሳችንንም አጎሳቁለን እንድንኖር አይደለም። የእግዚአብሔር ሥራ ጣራችንን እና ግድግዳችንን፣ ሳሎናችንን እና ጓዳችንን እያስገጥን መንፈሳዊውን ሕንጻ ነፍሳችንን፣ መንፈሳችንን ቸል እንድንል አይደለም። ቢገባን ይህኛው ሥጋዊው፣ ቁሳዊው ጊዜያዊ፣ ያኛው መንፈሳዊው ዘላለማዊው ነው። የሥጋዊው በረከት ደግሞ በመንፈሳዊው ላይ ይደገፋል። በሐጌ 1፥6 እና 9፥ ብዙ ዘራችሁ፣ ጥቂትም አገባችሁ በላችሁ፣ ነገር ግን አልጠገባችሁም ጠጣችሁ፣ ነገር ግን አልረካችሁም ለበሳችሁ፣ ነገር ግን አልሞቃችሁም ደመወዙን የተቀበለ ሰው በቀዳዳ ከረጢት ያደርገው ዘንድ ደመወዙን ተቀበለ። . . . እናንተ ብዙ ነገርን ተሰፋ አደረጋችሁ፣ እነሆም፣ ጥቂት ሆነ ወደ ቤትም ባገባችሁት ጊዜ እፍ አልሁበት። ይህ ስለ ምንድር ነው? ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር፡- እናንተ ሁሉ ወደ እየቤታችሁ እየሮጣችሁ የእኔ ቤት ፈርሶ ስለ ተቀመጠ ነው ይላል። መንፈሳዊውን ቢያስቀድሙ በነፍስም በሥጋም እንደሚባረኩ ደግሞ በሰፊው ነገራቸው። አዲስ ኪዳንም ይህንኑ ነው የሚያስተምረን። አስቀድማችሁ ይህን ሁሉ ፈልጉና የእግዚአብሔር መንግሥትና ጽድቅ ይጨመርላችኋል አልተባለም። የተባለው፣ ነገር ግን አስቀድማችሁ የእግዚአብሔርን መንግሥት ጽድቁንም ፈልጉ፣ ይህም ሁሉ ይጨመርላችኋል ነው፤ ማቴ. 6፥33፤ ሉቃ. 12፥31። ይህም ሁሉ የተባለው በዚያ ስፍራ የተጠቀሱትን ሰዎች የሚፈልጓቸውን ነገሮች ነው።

ነህምያ ቅጥሩን ፈጸመና ወደ ሱሳ አልተመለሰም። ከሱሳ ሲነሣ፣ ንጉሡም ይሰድደኝ ዘንድ ደስ አለው፤ እኔም ዘመኑን ቀጠርሁለት። ብሎ ነበር። የቀጠረለት ጊዜ ገና ነው። ሥራውም ገና ነው።

የግንቡንና የቅጥሩን፣ የበሩንና የሳንቃውን ጉዳይ ጨርሶ የቤተ መንግሥት ጣፋጭ ምግብ የሚቀምስበት፣ ማለፊያ እንጀራ ወደሚበላበት፣ የወይን ጠጅ ወደሚጠጣበት ቦታ አልተመለሰም። የኢየሩሳሌም ቅጥር ስላለቀ ሥራው አለቀ ቢል ተላላ እንደሆነ ያወቀ ሰው ነው። ደግሞ አይደለም። አላለቀም። ጥሩ በዕቃዎችና በቁሳቁሶች የተሞላ ቤት፣ ቆንጆ መኪና፣ የሞላ የባንክ ደብተር፣ ጠንካራና የፈረጠመ ሰውነት ስለኖረን በቃ ካልን ስተናል። እነዚህ ከኖሩን ጌታ ይመስገን፤ ሁሉ ለክብሩ ይሁኑ። አንድ ነገር ግን እንወቅ፤ ሕይወት በነዚህ ነገሮች አይለካም። ሕይወት በነዚህ ነገሮች ከተለካ በነዚህ ነገሮች ከኛ በጣም የሚበልጡ ክርስቶስ ግን የሌላቸው ሰዎች አሉ። መለኪያው ይህ ብቻ ከሆነ እነዚህ ሰዎች እውነት ከኛ ይበልጣሉ ማለት ነው። የሰው ሕይወት በገንዘቡ ብዛት አይደለምና ተጠንቀቁ፣ ከመጐምጃትም ሁሉ ተጠበቁ አላቸው። ሉቃ. 12፥15። ዓለምን ሁሉ አትርፈው ነፍሳቸውን ግን ቢያጡ እነዚህ ከማን ይበልጣሉ? ከብጤዎቻቸው ይበልጣሉ፤ ከእግዚአብሔር ሰው ጋር ግን መብለጥ ይቅርና አይነጻጸሩም።

እንግዲህ የሰው መለኪያው አዳኛው ሳይሆን መንፈሳዊው ፍሬ ነው። የኢየሩሳሌምም ቅጥሯ ተሠርቶ ማለቁ ሳይሆን ሕዝቡ መንፈሳዊ ሕይወትን መለማመዱ ነው። ወደ ቀድሞ ወደ ኪዳኑ ሕይወት መመለሱ ነው። ቅጥሩ የተሠራበት ዓላማም ይህ ይመስላል። ለራሳቸው ስም እንዲኖራቸው ሳይሆን፣ ወይም በተመሸገች ከተማ በመኖራቸው ተደላድለው፣ ተዘልለው እንዲቀመጡ ሳይሆን፣ ከጠላት ጥቃትም እንዲጠበቁ ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔርን ረጋ

ብለው እንዲያመልኩ ነው። ይህን የምናውቀው ካደረጋቸው ነገሮች ነው። ለኛም በረከት ሁሉ የበዛልን ከበረከቱ ጋር ተጋብተን እንድንኖር ሳይሆን ጌታን እንድናከብርበት እንደሆነ እናውቃለን? ጤንነት ቢሆን፤ ገንዘብ፤ ዕቃ ቢሆን አእምሮ፤ የተፈጥሮ ስጦታ ቢሆን፤ የጸጋ ስጦታ ለእርሱ መሆኑን እናውቃለን?

ነህምያ ቅጥሩ ከተሠራ በኋላ፤ ሳንቃዎቹንም ካቆምሁ በኋላ፤ በረኞቹና መዘምራት ሌዋውያኑም ከተሾሙ በኋላ፤ አለ። የመጀመሪያ ሥራው በረኞቹን መዘምራትና ሌዋውያኑን መሾም ነበር ያደረገው። ቀደም ሲል ቅጥር ኖሮ በር ከሌለ ከንቱ መሆኑን አይተን ነበር። በር ኖሮ ጠባቂ ከሌለም እንደዚያው ነው። በረኞች ማለት የቅጥሩ በረኞች ወይም ዘበኞች ማለት ነው። በሩ መሠራት ብቻ ሳይሆን ጠባቂ ከሌለ ምኑን ተሠራ?

ትኩረቱ ከበሩ ወደ መቅደሱ አገልግሎት ዞረ። ቤተ መቅደሱ ቀድሞውኑ ታድሶአል። መዘምራትና ሌዋውያኑ የጌታ ቤተ መቅደስ አገልጋዮች ናቸው። ነህምያ ለጌታ ቤት ሥራ ቅድሚያ ሰጠ። ዳዊትን ይመስላል። ዳዊት ምኞቱ የጌታን ቤት መሥራት ነበር፤ እንዳይሠራ ታግዶ እንኳ ሥራው የሚሠራበትን ሁሉ ሰብስቦና አከማችቶ ለልጁ ሰጥቶ አለፈ። 1ዜና 22፥ 14 አሁንም፤ እነሆ፤ በድህነቴ ለእግዚአብሔር ቤት መቶ ሺህ መክሊት ወርቅና አንድ ሚሊዮን መክሊት ብር፤ ሚዛንም የሌላቸው ብዙ ናሰና ብረት አዘጋጀሁ ደግሞም እንጨትና ድንጋዮች አዘጋጀሁ፤ አንተም ከዚያ በላይ ጨምር። መክሊት የክብደትም የዋጋም መለኪያ ነው። የዛሬ መቶ ዓመት ገደማ (1915) በተሰላ ስሌት 1 መክሊት ብር \$2,050.00 የአሜሪካ ዳላር ነው። 1 የወርቅ መክሊት ደግሞ \$30,750.00 ነው። ከመቶ ዓመታት በኋላ በ2015 በ\$100 የሚገዛው የዛሬ መቶ ዓመት አቅሙ \$4.55 ብቻ ነው። በ95% የዋጋ ግሽበት ሲሰላ 100ሺህ መክሊት $\times \$30,750.00 \times 95 = 292,125,000,000$ ነው። ብሩ ደግሞ 1ሚሊዮን መክሊት $\times \$2,050.00 \times 95 = 194,750,000,000$ ነው። ድምሩ በዳላር ወደ 487 ቢሊየን ነው።ይኼ ሁሉ ለምን? ለእግዚአብሔር ቤት። ሕዝቡ ከአምላኩ ጋር እንዲሆን፤ እንዲያመልከው። ልክ እንደ ዳዊት የነህምያም ምኞት የሕዝቡ መንፈሳዊ ሕይወት ነው። መጀመሪያ ያደረገው ቅጥሩ ከተሠራ ሳንቃዎቹ ከቆሙ በኋላ በረኞቹን መዘምራትና ሌዋውያኑን መሾም ነው።

ወደ ቁጥር 2 እመለሳለሁ ቀድመን 3ን እንይ።

3፤ እኔም፤ ፀሐይ እሰኪ ምቅ ድረስ የኢየሩሳሌም በሮች አይከፈቱ፤ እነርሱም ቆመው ሳሉ ደጆቼን ይዝጉ፤ ይቆልፉም፤ ከኢየሩሳሌምም ሰዎች አንዳንዱን በየተራው አንዳንዱንም በየቦቱ አንጻር ጠባቆችን አስቀምጡ አልኳቸው።

ቅጥሩ ዓላማው ለጌጥ ወይም ለስምና ለዝና ሳይሆን፤ ለሕዝቡ ጥበቃ ነው። ለሕዝቡ ጸጥታ፤ ለሕዝቡ ሰላም ነው። ነህምያ ዋና ጉዳዩ ግንብና ግድግዳ፤ ቅጥርና መዝጊያ ሳይሆን ሕዝቡ ነው። ገና መጀመሪያ ሲጠይቅ የጠየቀው ትዝ ይለናል? ነህ. 1፥2 እኔ በሱሳ ግንብ ሳለሁ፤ ከወንድሞቼ አንዱ አናኒ ከእርሱም ጋር ሌሎች ሰዎች ከይሁዳ መጡ እኔም የዳኑትን ከምርኮ የተረፉትን የአይሁድን ነገር የኢየሩሳሌምንም ነገር ጠየቅኳቸው። ነህምያ ቀድሞም ጭንቁ

ሕዝቡ ነው። ከተማዋን ሲጠግን ለሕዝቡ ነው። በር ሲያቆም ለሕዝቡ ነው። ጠባቂዎች ሲያቆም ለሕዝቡ ነው።

በሮቹ የሚዘጉት በጊዜ ነው። የሚከፈቱት ደግሞ ከረፈደ በኋላ ነው። ለበሩ ጠባቂዎች ተደርገዋል። ከጠባቂዎች በተጨማሪ በየቤቱ አንጻር ደግሞ ጠባቂዎች ተራ እየገቡ እንዲጠብቁ አደረገ። ጥበቃው የመደበኛ ጠባቂዎች ብቻ ሳይሆን የተረኛ ጠባቂዎች ሁሉ ሥራ ነው። ጥበቃ እንዴት አስፈላጊ ነገር ነው። አንዳንዴ በትልቅ ተጋድሎ የተገኘ ድል ስላልተጠበቀ ወይም ሊጠበቅ ስላልቻለ በቀላሉ የሚጠፋበት ጊዜ አለ። ድል የማድረግ ጊዜ የመዘናጋት ጊዜ ነው። ያኔ ነው መጥፎ ጊዜ። ነህምያ አስገራሚ የጦር ሰውም ይመስላል። በጭንቅ የተገኘ ድል በቀላሉ መጥፋት የለበትም። ስለዚህ ጠባቂዎች አቆመ። ሕዝቡም በየቤቱ አንጻር እንዲጠብቁ አተጋ።

2. እውነተኛና እግዚአብሔርን የሚፈራ ሰው

ነህምያ ቀጥሎ ያደረገው ለከተማዋ ዋና ሹሞች ሲያደርግ ነው።

2፤ ወንድሜን አናኒንና የግንቡን አለቃ ሐናንያን በኢየሩሳሌም ላይ ሾምኋቸው፤ እርሱም እውነተኛ ከሌሎቹም ይልቅ እግዚአብሔርን የሚፈራ ሰው ነበረ።

በዚህ ጥቅስ ውስጥ ሁለት ነጥቦች እናገኛለን። በመጀመሪያ ይህ ጥቅስ ቀደም ብሎ በነሰንባላጥ እንደተነዛው ወሬ ነህምያ በኢየሩሳሌም ላይ ንጉሥ ለመሆን አለመሞከሩን ያሳያል። ሁለት ሰዎችን በከተማዋ ላይ አለቃ አድርጎ ሾመ።

ሁለተኛው አሺሻሙን ስናይ ጥያቄ የሚሆንበት አንድ ነገር መኖሩ ነው። በምዕ. 6 ውስጥ የሰንባላጥንና የሴኬንያን አምቻ ስናይ የሥጋ ዝምድና በእግዚአብሔር ቤት ውስጥ ከሥልጣን ጋር ተቋጥሮ ሲገኝ አደጋ መሆኑን ተመልክተን ነበር። እዚህም የሥጋ ዘመድ ሹም ሲሆን ነው። ነህምያ ወንድሙን ሲሾም ይታያል። በምዕ. 6 ጥፋት ነው ያልነው ነገር ነህምያ ስላደረገው ትክክል ይሆናል? መጥፎ ነገር ክርስቲያን ስላደረገው ጥሩ ሆኖ ይቆጠራል? ከዚያ ጋር አንድ አይደለም? አይደለም። ዘመድን መሾም ችግሩ ዘመድ ስለሆነ ብቻ የሚሠራ እያለ ለመጥቀም ብለው ዳተኛውን፣ ሰነፉን ከሾሙት ነው እንጂ ሠራተኛ ከሆነ፣ እግዚአብሔርን የሚፈራ ከሆነ፣ እውነተኛ ከሆነ ክፋት የለበትም።

አናኒ ከወንድሞቹ አንዱ መሆኑ በነህ. 1፥2 ተጽፎአል። የኢየሩሳሌምን ጉስቁልና የነገረው፣ ለነህምያ መነሣሳት ምክንያት የሆነው ቀዳሚው ዘጋቢ አናኒ ነው። አሳቢነቱ፣ ለኢየሩሳሌም የነበረው ልብና ጭንቀቱ ብቻ እንኳ ይህን ሹመት ሊያስጠው ይገባዋል። ሁለተኛው ሰው ሐናንያ ነው። እርሱም እውነተኛ ከሌሎቹም ይልቅ እግዚአብሔርን የሚፈራ ሰው ነበረ ተብሏል። ይህ ምስክርነት ለአናኒ ይሁን ወይም ለሐናንያ ግልጽ አይደለም። ግን ከሁለቱ ለአንዱ ነው። ምናልባት ከሁለቱ በመጨረሻ የተጻፈው ሐናንያ ስለሆነ ስለእርሱ መናገሩ

ይሆናል። ለማንም ይሁን ግን መስፈርቱ ቁልጭ ብሎ ይታያል፤ እውነተኛነት እና እግዚአብሔርን መፍራት።

ይህ የነህምያ መለኪያ አገልግሎቶች ወይም አብያተ ክርስቲያናት አገልጋዮችን ሲመርጡ ወይም ሲሾሙ ለመለካት ሁነኛ አድርገው ሊጠቀሙበት የተገባ መስፈርት ነው። የአንዳንዶቹ መለኪያ ይገርማል። በአንድ ወቅት በነበርኩበት ቤተ ክርስቲያናትን መጋቢ የሚፈለግበት ጊዜ ነበረ። አንዳንዶች መለኪያ እንዲሆን ካቀረቧቸው ነጥቦች መካከል የሰውነት አቋምም ነበረ፤ ለምሳሌ፡ መላጣ ባይሆን ጥሩ ነው ተብሎ ነበር። እውነት ከሚናገር መላጣ ይልቅ ለእውነት ግድ የለሽ የሆነ አፍሮ ሊመርጡ ነው? ዩኒቨርሲቲ ሳለን የፕሬዚደንት ሜዳልያ ለመሸለም የሚወጡ መስፈርቶች አሉ፤ አካዳሚ ወይም ቀለሜዋ መሆን ትልቁ ነው፤ ወደ 70% ይሰጠዋል። ቀጥሎ ማኅበራዊ አለ፤ ፖለቲካዊ ደግሞ አለ፤ እነዚህ 20 እና 10% ዋጋ አላቸው። በዚያን ጊዜ ክርስቲያኖቹን የፕሬዚደንት ሜዳልያ እንዳያገኙ ለመጣል ብለው የፖለቲካውን ዋጋ እስከ 40% ከፍ ያደርጉት ነበር። እንደዚያም ሆኖ ሁለት ተከታታይ ዓመት ክርስቲያኖች ነበሩ የተሸለሙት። የመሪ መለኪያዎች ላይ በተለይ ትኩረት ሊደረግና ያ ትኩረት ከቃሉ አንጻር ሊሆን ግድ ነው።

እውነተኛነት፡ የእውነት ሰው መሆን፤ ውሸት አለመናገር፤ ውሸት አለማስተማር፤ ውሸትና እውነት የሚለይበት ነገር ሲመጣ መሐል ሰፋሪ አለመሆን ነው። ይህ የነህምያ መስፈሪያ ነበረ። እግዚአብሔርን መፍራት ሌላው መስፈሪያው ነበረ። ነህምያ ራሱ 'እኔ ግን እግዚአብሔርን ስለፈራሁ' ብሏል፤ 5፡15። እግዚአብሔርን የሚፈራ ሰው እግዚአብሔርን የሚፈራ ሰውን ያውቃል። ሰውየውን ብቻ ሳይሆን ያ ሰው ሁነኛ ሰው መሆኑንም ያውቃል።

እግዚአብሔርን የሚፈራ ሰው አዋቂ ነው፤ ጠቢብ ነው። የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው ቅዱሱንም ማወቅ ማስተዋል ነው። መዝ. 111፡10፤ ምሳ. 1፡7፤ 9፡10። ሰው እውቀት አለኝ ቢል እግዚአብሔርን ካልፈራ ውሸቱን ነው። መሠረተ ትምህርት ሳይጨርስ፤ አንደኛ ደረጃ ሳይገባ ኮሌጅ ጨርሻለሁ እንደሚል ሰው ነው።

እግዚአብሔርን የሚፈራ ሰው ምስጉን ነው፤ መዝ. 112፡1። እግዚአብሔርን የሚፈራ እንዲህ ይባረካል፤ መዝ. 128፡4። የመጽሐፈ መክብብ ሰባኪ ስብከቱን ሲደመድም፤ የነገሩን ሁሉ ፍጻሜ እንሰማ ይህ የሰው ሁለንተናው ነውና እግዚአብሔርን ፍራ፤ ትእዛዙንም ጠብቅ ብሎ ነው፤ 12፡13። ምሳ. 23፡17 ልብህ በኃጢአተኞች አይቅና ነገር ግን ቀኑን መላእክት እግዚአብሔርን በመፍራት ኑር። ነህምያ የመረጠውና የሾመው ሰው እግዚአብሔርን የሚፈራ ሰው ነው።

ጌታ እንኳ በሥጋው ወራት ሰው እንደሆነ አምላክ እግዚአብሔርን መፍራቱ ተጽፎለታል፤ እርሱም በሥጋው ወራት ከምት ሊያድነው ወደሚችል ከብርቱ ጩኸትና ከእንባ ጋር ጸሎትንና ምልጃን አቀረበ፤ እግዚአብሔርንም ስለ መፍራቱ ተሰማለት፤ ዕብ. 5፡7። እግዚአብሔርን መፍራት የጸሎትን መሰማት ያመጣል፤ ዮሐ. 9፡31 እግዚአብሔርን የሚፈራ ፈቃዱንም የሚያደርግ ቢኖር ያንን እግዚአብሔር ይሰማዋል እንጂ ኃጢአተኞችን እንዳይሰማ እናውቃለን ይላል።

ነህምያ መለኪያው እውነተኛነትና የእግዚአብሔር ፍርሃት ሆነ። በተለይ ለጌታ ቤት ሥራ ይህ መለኪያው ይሁን። ትልቅ እውቀትና ችሎታ ሳይኖራቸው የታመኑና ጌታን የሚፈሩ ሰዎች አሉ። እውቀትና ችሎታ፣ ዲግሪና ስልጠና ኖሮአቸው ጌታን የማይፈሩና በእውቀታቸው የሚታመኑና የጌታን ቤት አገልግሎት እንደ አደራ አገልግሎት ሳይሆን እንደ ሙያና ተግባር የሚያከናውኑ ደግሞ አሉ፤ የትኞቹን እንመርጣለን? እግዚአብሔርን መፍራት የአገልጋዮች ብቻ ሳይሆን የሁሉ ነገር መለኪያችን ይሁን። ጓደኛ ስንመርጥ፣ የትዳር ጓደኛ ስንመርጥ፣ የአገር መሪ ስንመርጥ፣ የቤተ ክርስቲያን መሪ ስንመርጥ ይህ መለኪያችን ይሁን። ከሁሉም በላይ ደግሞ የራሳችን ሕይወት እግዚአብሔርን የሚፈራ ይሁን።

3. ሕዝብን ማወቅ፤ ወገኖችህን እወቅ / ጌታ በልብህ ያደረገውን አድርግ

4፤ ከተማይቱም ሰፊና ታላቅ ነበረች፤ በውስጥዋ የነበሩ ሕዝብ ግን ጥቂቶች ነበሩ፤ ቤቶቿም አልተሠሩም ነበር።

ቁጥር 4 ጀምሮ ወደ ሕዝቡ ሲያተኩር፣ ትኩረቱ ከከተማዋ ወደ ሕዝቡ ሲሸጋገር እናያለን። ከተማዋ ሰፊ ናት፤ ታላቅ ናት። በውስጥዋ ያሉት ሕዝብ ግን ጥቂቶች ነበሩ። አሁን የከተማዋ ቅጥር ተሠርቶአል። ሕዝቡ መምጣትና በከተማዋ መኖር አለበት። ከመጡት ሰዎችም እስካሁን ሕዝቡ በከተማዋ መኖር ያልጀመሩት የከተማዋ መፍረስ ሳይሆን አይቀርም። አሁን ቤቶች መሠራት አለባቸው። መኖሪያ መሠራት አለበት። ለማን ለሕዝቡ። ጉዳዩ ሕዝብ ነው። ቅጥርና በር ብቻ አይደለም ወደ ኢየሩሳሌም ያስመጣው። የቅጥርና የግንብ አምሮት ቢይዘው ከነበረበት ከንጉሡ ከተማ ከሱሳ አይወጣም ነበር። ጉዳዩ ግንብና ቅጥርና በርና ሳንቃ አይደለም። ጉዳዩ ሕዝብ ነው። ስለዚህ ሕዝቡን በከተማዋ ለማኖር ማን እንዳለ፣ ማን አብሮት እንደሆነ ማወቅ ፈለገ።

5፤ አምላኬም ታላቆቹንና ሹማምቱን ሕዝቡንም ሰብሰቤ እቈጥራቸው ዘንድ በልቤ አደረገ፤ አስቀድመው የመጡትን ሰዎች የትውልድ መጽሐፋቸውን አገኘሁ፤ በእርሱም እንደዚህ ተጽፎ አገኘሁ።

ከቁጥር 5 ጀምሮ እስከ ምዕራፉ መጨረሻ ድረስ ዝርዝር ነው። የቁጥር 5 አጀማመር በአምላኩና በልቡ መካከል አንድነት ያሳያል። አምላኬ ይህን አደርግ ዘንድ በልቤ አደረገ አለ። ከአምላኩ ጋር ጥብቅ ቁርኝት ያለው ሰው ስለሆነ የሚያደርገው አምላኩ በልቡ ያደረገውን ነገር ነው። አንዳንድ ሰዎች እራሳቸው ያሰቡትን ብቻ ያደርጋሉ። ሌሎች ደግሞ የራሳቸው ምንም ነገር የሌላቸው ሌሎች አስበው የሚነግሩአቸውንና የሚያዟቸውን ብቻ የሚያደርጉ የሰው ጌኛዎች ናቸው። ጌኛ የጭነት እንስሳ ነው፤ ዝም ብሎ የሚጫን። ሌሎች ደግሞ አምላካቸው እግዚአብሔር የሚላቸውን ይሰማሉ። ራስን፣ ሌላን፣ እግዚአብሔርን መስማት የምርጫ ጉዳይ ነው።

እግዚአብሔር ለልጆቹ የሚናገርበት አሳቡን በልባችን የሚያስቀምጥበት ቀመር የለውም። ለአንዱ የሚናገረው ላሌላው ከሚናገረው ጋር አንድ አይደለም። ሌላው ቀርቶ ለአንዱ ዛሬ የሚናገርበትና ነገ የሚናገርበት ሁኔታም አንድ ላይሆን ይችላል። ነገር ግን ለሁላችንም የተናገረበትና የሚናገርበት ነገር ሁሉ የምንለካበት አንድ አለ፤ ያም የተጻፈው ቃሉ ነው። እግዚአብሔር ተናገረን የሚሉ ሰዎች እግዚአብሔር እንደተናገራቸው የምንለካበት አንድ መለኪያ በእጃችን ያለው የተጻፈው ቃሉ ነው። ቃሉ በእጃችን ካለ፤ አሳቡ በልባችን ሲቀመጥ አምላካችን በልባችን የሚያስቀምጠው ነገር የእርሱ መሆን አለመሆኑ አያጠራጥረንም።

ነህምያ አምላኩን የሚሰማ ሰው ነው። ቀደም ሲል ባየነው በነህ. 2፥12 እግዚአብሔርም ለኢየሩሳሌም አደርገው ዘንድ በልቤ ያኖረውን ለማንም አላሰታወቅሁም አለ። ገና ሲጀምር ከጧት ከማለዳው አምላኩን ሰምቶ፤ አምላኩ በልቡ ያኖረውን ተገንዝቦ እርምጃ የጀመረ ሰው ነው። አሁንም በጉዞው ሁሉ አምላኩን የሚሰማ ሰው ነው። እንደ አሁኑ በናቪጌተር እየተመራን መጓዝ ሳንጀምር በፊት የመንገድ ካርታ እንጠቀም ነበር። ጉዞ ስንጀምር የምንሄድበትን መንገድ ካርታ መጀመሪያ አንዴ አይተን ጠቅልለን አናስቀምጥም። ልክ መሆናችንን በየጊዜው እያየን እናረጋግጣለን። ግንኙነታችን ትኩስ ይሁን። በየጊዜው እንሰማ፤ አሳቡ በየጊዜው በልባችን ይሁን፤ እንደ ነህምያ።

ነህምያ ሕዝቡንና ሹማምቱን ይቆጥር ዘንድ አምላኩ በልቡ አደረገ። መቁጠር ክፋት የለበትም። ቆጠራ ሲባል ዳዊት የደረሰበት አስደንጋጭ ቅጣት ይታሰባል። ዳዊት ቆጠረና ተቀጣ፤ ቅጣቱ የመጣው አንደኛ የቆጠራው ምንጩ ወይም አስቆጣሪው እግዚአብሔር ባለመሆኑ ነው። ሁለተኛ፤ የተቆጠሩት ሕዝቡ ሁሉ ሳይሆን ሰይፍ የሚመዝዙት በመሆናቸው ዳዊት መታመኑን ከአምላኩ በማንሳት በጉልበቱና በሠራዊት በማድረጉ ነው። ከ2ኛው. 24 እግዚአብሔር ያነሳሳው ይመስላል። ግን ግልጥ የሆነው 1ዜና 21፥1 ሰይጣንም በእስራኤል ላይ ተነሣ፤ እስራኤልንም ይቆጥር ዘንድ ዳዊትን አንቀሳቀሰው ይላል። ቁ. 3-4 ላይ እንዲቆጥር የታዘዘው ኢዮአብ ሲያንገራግር የንጉሡ ቃል አሸነፈና ቆጠረ። ቁ. 7 ቁጣና መቅሰፍት ሆነ። 10 ወር ያህል (9 ወር ከ20 ቀን) የፈጀ ቆጠራ ነበር፤ 2ኛው. 24፥8። ያ ቆጠራ ልክ አልነበረም። ግን ሕዝቡ በሙሉም በከፊልም የተቆጠሩባቸው ጊዜዎች አሉ። ሙሴ ቁጠር ተብሎ ቆጥሮአል ከአንድም ሁለቴ፤ ሦስቴ፤ ዘጸ. 12፥37 የወጡት ሰዎች ቁጥር ተመዝግቦአል፤ ዘኁ. 1 ሰልፈኞች ተቆጥረዋል፤ ዘኁ. 3 ሌዋውያን ተቆጥረዋል፤ በኩራት ተቆጥረዋል፤ ሲወጡ እንደተቆጠሩ ሲገቡም ተቆጥረዋል፤ ዘኁ. 26። ዕዝራም ቆጥሮአል፤ ነህምያም ይኸው ቆጠረ። መቁጠሩ ክፋት የለበትም።

ነህምያ ሲቆጥር አስቀድሞ የተቆጠሩበትን የትውልድ መጽሐፍ አገኘ። ለአይሁድ የሰም ዝርዝር ተወዳጅ ነገር ነው። የዘር ሐረግ ተፈላጊ ነገር ነው። የተገባ ተስፋን ለመጠየቅ ተስፋ የተሰጠው ወይም የተገባለት ዘር መሆናቸውን ማሳየት አለባቸው። በመቅደስ ለማገልገል ደግሞ አገልግሎት የተሰጠው ነገድ ወገኖች መሆናቸውን አስረግጦ ማሳየት አለባቸው። ከምርኮ ከተመለሱ በኋላ የተጠቁ ሕዝብ ናቸውና ለመንገሥ አይችሉም እንጂ ነጋሢ ከሆኑ የንግሥ ተስፋ ከተሰጠው ነገድ መሆናቸውንም ማረጋገጥ አለባቸው። አይሁድ የዘር ሐረግ መዝገባቸውን አጠባበቃቸው የሚደንቅ ነው። ጌታችን ኢየሱስ መሢሐ መሆኑን በቀላሉ

ማረጋገጥ የምንችልበት አንድ ግልጽ ማስረጃም ይኸው የትውልድ መጽሐፍ አጠባበቃቸው ነው።

ነህምያ ይህን የትውልድ መጽሐፍ አገኘ። ይህ አገኘሁ የሚለው ዝርዝር በዕዝ. 2 የምናገኘው ዝርዝር ነው። ከጥቂት ቁጥር በቀር ዝርዝሩ አንድ ነው። በዕዝ. 2፥64-65 እና እዚህ በነህ. 7፥66-67 ያለው የሰው ቁጥር ከመዘምራት በቀር ተመሳሳይ ነው። 50ሺህ ያህል ነበሩ። (አንዱ 49ሺህ 897 እና ሌላው 49ሺህ 942።) በዕዝ. 2፥69 የተሰጡት የሰጦታ ዕቃዎች ቁጥር በነህ. 7፥71 እና 72 ከተጻፈው ይለያል። የነህምያው በለጥ ይላል።

በዕዝ. 2፥64-65፤ ሰባት ሺህ ሦስት መቶ ሠላሳ ሰባት ከነበሩ ከሎሌዎቻቸውና ከገረዶቻቸው ሌላ ጉባኤው ሁሉ አርባ ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ስድሳ ነበሩ። ሁለት መቶም ወንዶችና ሴቶች መዘምራን ነበሩአቸው።

በነህ. 7፥66-67፤ ሰባት ሺህ ሦስት መቶ ሠላሳ ሰባት ከነበሩ ከሎሌዎቻቸውና ከገረዶቻቸው ሌላ ጉባኤው ሁሉ አርባ ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ስድሳ ነበሩ፤ ሁለት መቶም አርባ አምስት ወንዶችና ሴቶች መዘምራን ነበሩአቸው።

4. ማንነት ከማገልገል ይበልጣል ይቀድማልም

ከ50ው ሺህ አሁን እነዘሩባቤል ከተመለሱ ከ70 ያህል ዓመታት በኋላ ምን ያህል ለውጥ መኖሩ ምን ያህል መጨመራቸውና ምን ያህል መቀነሳቸው በዝርዝር አልተጻፈም። ግን በሁለቱም ስፍራ እንደተጻፈው ማንነታቸውን ማረጋገጥ ያልቻሉ ሁለት ወገኖች ተገኝተዋል። አንዱ ወገን ከካህናት ወገን መሆናቸውን ያሳወቁ ናቸው፤ ሌሎቹ ጭራሽ የእስራኤል ወገንነታቸውንም ማሳወቅ አልቻሉም፤ መታወቂያ ማሳየት ያልቻሉ ናቸው። ዩኒቨርሲቲ ሳለን ተማሪዎች የውጪ ጓደኞቻቸው ወደ ግቢ እንዲገቡ የሚያደርጉት አንድ መንገድ መታወቂያቸውን በአጥር አሳልፈው በመስጠት ወይም በጓደኛ በመላክ ለሌላው በመስጠት ነው። ዘበኞቹ የዩኒቨርሲቲው መታወቂያ መሆኑን ብቻ እንጂ የማን ፎቶ መሆኑን ወይም ያገዢው ማን መሆኑን አያረጋግጡም፤ እና ወረቀት አሳይቶ መግባት ቀላል ነው። አጭበርብሮ መግባት ይቻላል፤ አጭበርብሮ አገልጋይ መሆን ግን ለሰው እንጂ ለጌታ አይቻልም።

61-65 ፤ ከቴልሜላ፥ ከቴላሬሳ፥ ከክሩብ፥ ከአዳን፥ ከኢሜር የወጡ እነዚህ ናቸው፤ ነገር ግን የአባቶቻቸውን ቤቶችና ዘራቸውን ወይም ከእስራኤል ወገን መሆናቸውን ያስታውቁ ዘንድ አልቻሉም፤ የዳላያ ልጆች፥ የጦብያ ልጆች፥ የኔቆዳ ልጆች፥ ስድስት መቶ አርባ ሁለት። ከካህናቱም የኤብያ ልጆች፥ የአቆስ ልጆች፥ ከገለዓዳዊው ከቤርኬሊ ልጆች ሚስት ያገባ በስሙም የተጠራ የቤርኬሊ ልጆች። እነዚህ በትውልድ መጽሐፍ ትውልዳቸውን ፈለጉ፥ ነገር ግን አልተገኘም፤ ከካህነትም ተከለከሉ። ሐቴርሲታም፥ በኡሪምና በቱሚም የሚፈርድ ካህን እስኪነሣ ድረስ ከተቀደሰው ነገር አትበሉም አላቸው።

እዚህ ማንነትን ማረጋገጥ ያልቻሉ ሰዎች ከአግልግሎት ሲታገዱ ይታያል። እነዚህ ወገኖች ለምን ከክህነት አገልግሎት ተከልክለው ከተቀደሰው መብል ታገዱ? ምክንያቱ አንድ ነው፤ ከእነዚህ ጥቅሶች አንድ ነገር እንማራለን። ማንነት ከማገልገል ይቀድማል። ከአገልግሎት በፊት ማንነት ይቀድማል። ፈረስ ይቀድማል እንጂ ጋሪ አይቀድምም።

ለወይይት

ነህምያ ቅጥሩ እንዳከቀ ወደ ሱሳ ከምን አከተመከሰም?
 ነህምያ የቅጥሩ ሥራ ካከቀ በኋላ ሕዝቡ ካይ ማተኮሩ አዲስ
 የሥራ ፕሮጀክት ነው? ወይስ ቀድሞም በክቡ የነበረ ሥራ
 ነው? የበሩን ዘበኞችና የመቅደሱን አገልጋዮች በመሾም ከምን ጀመረ? ነህምያ
 ወንድሙን በቁጭ ቦታ ካይ መሾሙ የዘመድ ሥራ መሥራቱ ነው? አናኒ እና
 ሐናንያ ሲጠቀሱ እውነተኛነት እና እግዚአብሔርን መፍራት መከራከላቸው ሆኖ
 መጠቀሱ ምን ያስተምረናል? አገልጋዮች ሲሾሙ መከራከላቸው ምን መሆን
 አከበት? ማንነት ከማገልገል የሚቀድመው እንዴት ነው? ከምንድን ነው?

ነህምያ ምዕራፍ 8፤

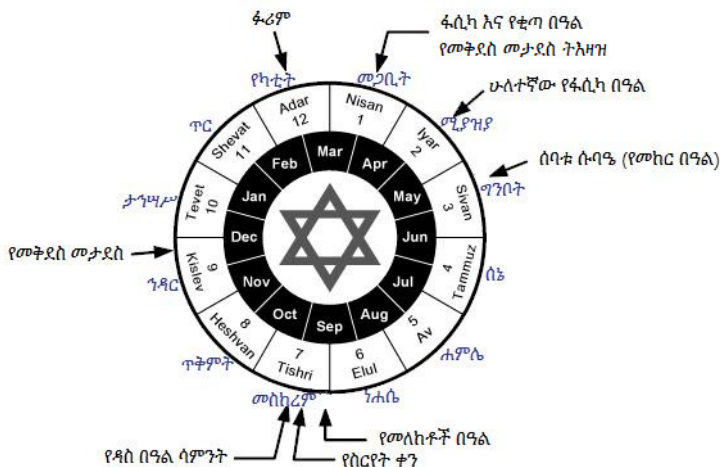
በቃሉ መታነጽ

የቅጥሩ ሥራ ከተፈጸመ በኋላ የሕዝቡ ግንባታ ቀደም ሲል የጀመረ መሆኑን ተመልክተናል። ለነገሩ ነህምያ ሕዝቡን ማሰብ የጀመረው ገና ከሱሳ ሳይነሣ ነው። በሱሳ ሳለ ስለ ሕዝቡ ሲጠይቅ፣ ሲጸልይላቸው፣ ከመጣ በኋላ ደግሞ ለሕዝቡ ጉስቁልናቸውን ሲያሳያቸው ያኔ ጀምሮአል። ከዚያ ሕዝቡን ለሥራ ሲያነሣ፣ ሲያተጋ፣ በጦርነት ውስጥ ሲያደፋፍር ታይቶአል። ከዚያ ባሪያዎችን ነፃ እንዲያወጡ፣ ብድርና ወለድን እንዲተው ሲያደርግ ቀጥሎአል። ከዚያም ሥራው ካለቀ በኋላ ባለፈው ምዕራፍ እንዳየነው በረኞች ሲያደርግ፣ መዘምራትንና ሌዋውያኑን ሲያደላድል፣ ሕዝቡን ሲቆጥር፣ መንፈሳዊውን ነገር ሲያመቻች ተመልክቷል።

አሁንም ያ ነው እየቀጠለ ነው ያለው። የእግዚአብሔር ሥራ የሕዝቡ ሥራ ነው። የሕዝቡ እውነተኛ መታነጽ ደግሞ የመንፈሳዊ ሕይወታቸው መገንባትና መሠራት እንጂ ቅጥርና በር፣ ጣራና ግድግዳ አይደለም።

1. መንፈሳዊ ጉዳይ ቀጠሮ አይሰጠውም

ንጉሥ ሕዝቅያስ በነገሠ ጊዜ በመጀመሪያ ያደረገው ነገር መንፈሳዊ ተሐድሶን መፍጠር ነበር። የተዘጋውን ቤተ መቅደስ አስከፈተ። በነገሡም በመጀመሪያው ዓመት በመጀመሪያው ወር የእግዚአብሔርን ቤት ደጆች ከፈተ፣ አደሳቸውም። 2ዜና. 29፥3። በቁጥር 17 ደግሞ በመጀመሪያው ወር በመጀመሪያው ቀን መጀመራቸው ተጽፎአል። በነገሡ በመጀመሪያው ወር በመጀመሪያው ቀን መሆኑ ነው። የሕዝቅያስ አባቱ አካዝ ነው፤ ግን “አባቱ ዳዊት እንዳደረገ በእግዚአብሔር ፊት ቅን ነገር አደረገ” ተባለለት። አባቱ አካዝ ሳይሆን አባቱ ዳዊት ተባለ፤ የዳዊትን ፈለግ ተከትሎአልና። አባቱ አካዝ በ2ዜና 28 እንደምናገኘው ለበአሊም ቀልጠው የተሠሩ ምስሎች ያቆመ፣ ልጆቹን በእሳት ያሳለፈ፣ በመስገጃዎችና በዛፎች ሁሉ ስር ያጠነ፣ እግዚአብሔርን የካደና ከርሱ የራቀ፣ የሶርያ አማልክት ሶርያውያንን ስለረዱቸው ለእነዚህ የሶርያ አማልክት የሠዋ፣ የእግዚአብሔርን ቤት ዕቃዎች ወስዶ የሰባበረና ደጆቹን የዘጋና የቆለፈ፣ በኢየሩሳሌም ማዕዘኖችና በይሁዳ ከተሞች ሁሉ መሠዊያዎች የሠራ ሰው ነው። ሕዝቅያስ ይህን ችሎ የኖረ ሰው ነው፤ አባቱ ንጉሥ ስለሆነ። ሲነግሥ ግን ወዲያው ቀለበሰው። ወዲያው! ቀጠሮ አልሰጠም። መንፈሳዊ ጉዳይ ቀጠሮ የሚሰጠውና በውጥንና በውዝፍ የሚቀመጥ ነገር መሆን የለበትም። መንፈሳዊ ግለት መብረድና መቀዝቀዝ የለበትም።

በነህምያ ዘመን የሆነውን ስናይ ጊዜውን እንይ፤ ይህ በነህ. 8 የሆነው መቼ ነው? በሰባተኛው ወር። በምዕ. 1 እና 2 ነህምያ መርዶውን የሰማበትን የካሌቡን ወር እና ከንጉሡ ፈቃድ ያገኘበትን የኒሳንን ወራት አይተናል። በትክክል መቼ መጥቶ 52 ቀን የፈጀው ሥራው ከመቼ እስከ መቼ እንደተጠናቀቀ አናውቅም። ኒሳን 1ኛ ወራቸው ነው። ይህ 7ኛው ነው። ቅጥሩ የተሠራው በነዚህ

ወራት መካከል ነው። ሰባተኛው ወር የእስራኤል ሕዝብ ከዋናዎቹ በዓላት (በዘሌ. 23 ከተጻፉት በዓላት) ሦስቱ የዳስ በዓል፣ የመለከት በዓል የስርየት ቀን በዓልም የሚከበሩባቸው ወር ነው። በዚህ ስብሰባ ላይ ዋናው ጉልህ ድርጊት የቃሉ ንባብ ነው።

1-3፤ ሰባተኛውም ወር በደረሰ ጊዜ የእስራኤል ልጆች በከተሞቻቸው ነበሩ። ሕዝቡም ሁሉ በውኃው በር ፊት ወዳለው አደባባይ እንደ አንድ ሰው ሆነው ተሰበሰቡ፤ እግዚአብሔርም ለእስራኤል ያዘዘውን የሙሴን ሕግ መጽሐፍ ያመጣ ዘንድ ጸሐፊውን ዕዝራን ተናገሩት።

ካህኑም ዕዝራ በሰባተኛው ወር በመጀመሪያው ቀን ሕጉን በማነበሩ በወንዶችና በሴቶች አስተውለውም በሚሰሙት ሁሉ ፊት አመጣው።

በውኃውም በር ፊት ባለው አደባባይ ላይ ቆሞ፣ ወንዶችና ሴቶች የሚያስተውሉም ሲሰሙ፣ ከማለዳ ጀምሮ እስከ ቀትር ድረስ አነበበው፤ የሕዝቡም ሁሉ ጀሮ የሕጉን መጽሐፍ ለመስማት ያደምጥ ነበር።

2. የመንፈሳዊ መታደስ ጅማሬ ቅዱስ ቃሉ ነው

እዚህም እነነህምያ ይህን በዓል ያከበሩበትና መጽሐፉ መጥቶ እንዲነበብ ያደረገበት ሰባተኛው ወር ነው። ልዩ በዓል መፍጠሩ ሳይሆን በበዓላቱ ወራት ይህንን ማድረጉ ነው። ቃሉ እንዲነበብ ማድረጉም አዲስ ሥርዓት መጀመሩ አይደለም። በዘዳ. 31፥9-13 ቃሉን በዳስ በዓላቸው ጊዜ ሕዝቡ ሲሰበሰቡ እንዲያነበቡ ተነግሮአቸዋል። በኢያ. 8፥34-35 ኢያሱም ቃሉን ሳያስቀር አነበበ።

በ2ኛ. 23፥1-2 በኢዮሲያስ ዘመን ቤተ መቅደሱ ሲታደስ ጠፍቶ የነበረው ቃል ተገኘና ለንጉሡ ተነገረ፤ ንጉሡ እግዚአብሔርን ጠየቀ፤ ኋላ ቃሉ ለህዝቡ ተነበበ። ቃሉ ሲነበብ ለውጥ ተፈጠረ። የእግዚአብሔር ቃል ንባብ የእውነተኛ መንፈሳዊ መነቃቃትና ተሐድሶ ጅማሬና

መንደርደሪያ ነው። የኢየሱስ ዘመኑ መታደስ እግዚአብሔር ለይሁዳ ሰዎች የሰጣቸው የመጨረሻው የመታደስ እና መመለስ ዕድል ነበር። ያንን መታደስ የጀመረው በጌታ ቤት ውስጥ ጠፍቶ የነበረው ቃል ቤቱ ሲጠገን ተገኝቶ ለንጉሡ ሲነበብ የፈጠረው የልብ መቅለጥ ነበር።

3. ዕዝራ ማን ነው?

ይህ ቃሉን እንዲያመጣ የተነገረው ዕዝራ ማን ነው? በነህምያ መግቢያ ላይ ዕዝራንም በትንሹ አይተን ነበር። ነህምያ በ445 ነው የመጣውና ዕዝራ ከነህምያ በፊት 18 ያህል ዓመታት በ458 እንደመጣና ተመልክተናል። መጽሐፉ የዕዝራን ዘመን ብቻ ሳይሆን ከዚያ በፊት ቀድመው የመጡትንም ሰዎች ታሪክ የያዘ ነው። የዕዝራ መጽሐፍ የመጀመሪያ ከፊል ከዘሩባቤል እና ኢያሱ ጋር ቀድመው ስለመጡት ሰዎች ነው፤ ዕዝ. 1-6። ዕዝራና ከእርሱ ጋር የተመለሱት ሰዎች ታሪክ ደግሞ ከዕዝ. 7-10 የሚገኘው ነው። ዕዝራ ከመጣ በኋላ እነዚህን 18 ዓመታት እዚሁ ይቆይ ወይም ወደ ባቢሎን ይመለስ አይታወቅም። እንደሚመስለው ሕዝቡን እያስተማረ ሳይቆይ አይቀርም። ዕዝራ ምን ዓይነት ሰው እንደሆነ በትንሹ ከመጽሐፈ ዕዝራ እናገኛለን። ይህ ዕዝራ ማን ነው?

- ዕዝ. 7፡1-10 ካለው ክፍል ሲታይ ዕዝራ ካህን ነው፤ የአሮን ዘር ነው። ካህን ብቻ ሳይሆን ሊቀ ካህናትም መሆን የሚችል ነው፤ 7፡5። ሕዝብን ይዞ ከባቢሎን የወጣ መንፈሳዊ መሪ ነው፤ 7፡7-9። ካህንና መሪ ነው።
- በሙሴ ሕግ ፈጣን ጸሐፊ ነበረ፤ 7፡6። ሕጉን ይፈልግና ያደርግ ዘንድ፤ ሥርዓትንና ፍርድን ለእስራኤል ሊያስተምር ልቡን ያዘጋጀ ሰው ነበረ፤ 7፡10። የሕጉ ጸሐፊ ነው፤ 7፡11። ጥበብ ያለበት ሰው ነው፤ 7፡25። ይህ ዕዝራ ሕጉን ይፈልግና ያደርግ ዘንድ ልቡን ያዘጋጀ፤ ሕጉን ሊያስተምርም የተዘጋጀ ሰው ነው። የሕጉ ጸሐፊ ነውና ሕጉ በእርሱ ዘንድ ይገኛል። የብሉይ ኪዳን አጥኚዎች እንደሚነግሩን የብሉይ ኪዳንን መጻሕፍት ሰብስቦና አጠናቅቆ ገልብጦ የጻፈው ይህ ዕዝራ ነው ብለው ይስማማሉ። ስለዚህ ቃሉን የሚያውቅ ሰው ነው።
- በአምላኩ የሚታመንና የጸሎት ሰው ነው፤ 8፡21-23።
- ንጹሕ እጅ ያለው ታማኝ ሰው ነው፤ ንዋየ ቅድሳቱን ተረክቦ የተረከበውን በትክክል ያስረከበ ባለ ንጹሕ እጅ ሰው ነው፤ 8፡24-30።
- ለሕዝቡ ቅድስና የሚጨነቅ ሰው ነው፤ 9 እና 10 በሙሉ። ውድቀታቸውን፤ መቀያየጣቸውን፤ ከአሕዛብ ጋር መደባለቃቸውን ሲሰማ የደነገጠ፤ የራሱንና የጢሙን

ጠጉር የነጩ ሰው ነው። ነህምያ ተመሳሳይ ነገር በሰማ ጊዜ የራሱን ሳይሆን የሰዎቹን ጠጉር ነበር የነጩው፤ ነህ. 13፥25።

ዕዝራ ማለት ይህ ነው ። ይህ ቃሉን የሚያውቅ ሰው ዕዝራ ቃሉን አመጣ። ይህ ቃል የሙሴ ሕግ መጽሐፍ ተብሎአል፤ ቁ. 1። የሕጉ መጽሐፍ ተብሎአል፤ ቁ. 3። የእግዚአብሔር ሕግ መጽሐፍ ም ተብሎአል፤ ቁ. 8። ይህ የተነበበው ሕግ የሙሴ ስም ስለተጠቀሰ የሙሴ መጽሐፍ ነው። የተነበበው የሙሴ መጻሕፍት በሙሉ አይደሉም። ለኦዲዮ የቀረጽኩትን ደቂቃዎች ደምሬ ሳሰላው የሙሴን መጻሕፍት፣ አምስቱን የአሪት መጻሕፍት በሙሉ ለማንበብ ወደ 13 ሰዓት ይፈጃል። (ዘፍ. 3 ተኩል፤ ዘጸ. 2 ከ45፤ ዘሌ. 2 ከ50፤ ዘኁ. 2 ከ50፤ ዘዳ. 2 ከ20።) ያነበበላቸው ምናልባት ጠቅላላውን የአሪት መጻሕፍት ወይም የተውጣጣ ክፍል፣ ወይም አንዱን መጽሐፍ በተለይ ዘዳግምን ሳይሆን አይቀርም።

4. ቃሉን በምን ሁኔታ ስሙ?

- ረጅም ሰዓት ተነበበ፤ ዕዝራ ያነበበውና እነዚህ ሰዎች የሰሙት ከማለዳ እስከ ቀትር ድረስ ነው። ወደ 6 ሰዓት ገደማ ቃሉን ሰምተዋል። ስድስት ሰዓት ሙሉ ቃሉን መስማት የሚደንቅ ልምምድ ነው። 30 እና 45 ደቂቃ መስማት ተስኖአቸው ገና ስብከት እንደተጀመረ ተመቻችተው የሚተኙ ብዙ ናቸው።

እነዚህ ሁሉ ቃሉን የሚሰሙ ሰዎች አይደሉም። እና አንዴ ሲሰሙ ብርቅ ነው። እንዴት ይሰልቻቸው? ሲያገኙት እኝክ አድርገው ነው የበሉት። ዐጼ ምኒልክ ሲያማቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ገጾችን ይበሉ ነበር አሉ። በመጨረሻ የታመሙ ጊዜ ትንሽ ሻል ብሎአቸው ሳሉ ከግብጽ ከመጣ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ መጽሐፈ ነገሥትን ጭርስ አድርገው በልተው ነበር አሉ። በዚያ ቀን ነበር የሞቱት። (ከኢትዮጵያ ምንጮች ይህንን አላገኘሁም፤ ከአንድ የእንግሊዝኛ ምንጭ ነው ያገኘሁት።)¹

- ሰሚዎቹ አስተውለው ሰሚዎች ነበሩ፤ ቁ. 2 ሕጉን በማንበብ በወንዶችና በሴቶች አስተውለውም በሚሰሙት ሁሉ ፊት አመጣው። ቁ. 3 ወንዶችና ሴቶች የሚያስተውሉም ሲሰሙ፣ ተብለዋል። ቁ. 8 የእግዚአብሔርንም ሕግ መጽሐፍ አነበቡ፤ ዕዝራም እግዚአብሔርን ማወቅ ያስተምርና ያስታውቅ ነበር፤ ሕዝቡም የሚነበበውን ያስተውሉ ነበር። ቃሉን ስንሰማ አካላችን ብቻ ተገኝቶ ልባችን ሌላ ሌላ ቦታ እየባዘነ ባዶ መጥተን ባዶ የምንመለስ እንኖራለን። ማስተዋል ሥራ ነው። ልብን የሚሰሙት ነገር ላይ ማሳረፍ ነው። በሌላ ቃል መስማትና ማድመጥ ማለትም ነው። ቃሉን ይሰሙም ያደምጡም ነበር፤ ቁ. 3 የሕዝቡም ሁሉ ጆሮ የሕጉን መጽሐፍ ለመስማት ያደምጥ ነበር።

¹ <https://www.ktt.org/resources/truth-matters/soul-food>

አንድ ጊዜ Gipsy Smith የተባለ ሰባኪ ከአንድ ሰው ጋር ስለ እግዚአብሔር ሲነጋገር ሰውየው መጽሐፍ ቅዱሱን ብዙ ጊዜ በውስጡ አልፎበት (አንብቤው ማለቱ ነው) ግን ምንም ነገር እንዳላገኘበት ሲናገር፡ ‘አንተ በውስጡ ብዙ ጊዜ ከምታልፍ እርሱ በውስጥህ አንዴ እንዲያልፍ ብትፈቅድለት ታሪክህ የተለየ ይሆን ነበር’ አለው። እውነት ነው።

አንድ ቀን Collin የተባለ አናጢ በቤታችን ልናደርግ ያሰብነውን እድሳት ለመነጋገር ጋብዬው እናወራ ነበር። የእድሳቱን ነገር ስንጨርስ ስለ ክርስቶስና ክርስትና ስንጨዋወት ተከፋ። እንዲያውም በቁጣ መጽሐፍ ቅዱስን 8 ጊዜ እንዳነበበና የጅሎች መጽሐፍ እንደሆነ ነገረኝ። ‘Collin፣ የጅሎች መጽሐፍ መሆኑን በመጀመሪያው ንባብ እንዴት ነው ያላወቅከውና ለምን 7 ጊዜ በተጨማሪ አነበብክ?’ ብዬ ስጠይቀው አልመለሰልኝም የባለ ተቆጥቶ ሄደ። ይህ ሰው መጽሐፉን አየው እንጂ ወደ ውስጡ እንዲገባ አልፈቀደለትም።

- ሊቃሉ አክብሮት ነበራቸው፤ ቁ.5 ሕዝቡ ሁሉ እያዩ መጽሐፉን ገለጠ፤ በገለጠውም ጊዜ ሕዝቡ ሁሉ ቆሙ። ለእግዚአብሔር ቃል ቆሙ፤ ሊቃሉ አምላክ ሰገዱ፤ ቁ. 6 ልጁም ታላቁን አምላክ እግዚአብሔርን ባረከ፤ ሕዝቡም ሁሉ እጃቸውን እየዘረጉ። አሜን፤ አሜን ብለው መለሱ። ራሳቸውንም አዘነበሉ፤ በግምባራቸውም ተደፍተው ለእግዚአብሔር ሰገዱ።
- ቃሉን ሲሰሙ ስሜታቸውን ገለጡ፤ ለቅሶ ስሜት ነው፤ አለቀሱ። ደስታም ስሜት ነው ተደሰቱ። ቁ. 9 ዛሬ ለአምላካችን ለእግዚአብሔር የተቀደሰ ቀን ነው፤ አታልቅሱ እንባም አታፍሰሱ አሉአቸው፤ ሕዝቡ ሁሉ የሕጉን ቃል በሰሙ ጊዜ ያለቅሱ ነበርና። ቁ. 10 የእግዚአብሔርም ደስታ ኃይላችሁ ነውና አትዘኑ አላቸው። ቁ. 12 የተነገረላቸውን ቃል አስተውለዋልና ሊበሉና ሊጠጡ እድል ፈንታም ሊሰድዱ ደስታም ሊያደርጉ ሄዱ።
- ቃሉን ሲሰሙ ተግባራዊ አደረጉት፤ ቁ. 12-17 ሊበሉ፤ ሊጠጡ፤ ሊደሰቱ ሄዱ፤ የዳስ በዓልን አከበሩ። ራሳቸውን እያሳቱ ቃሉን ሰሚዎች ብቻ አልነበሩም።
- ቃሉ የበለጠ ቃሉን እንዲፈልጉ አደረጋቸው፤ ቁ. 13 እና 18። ጤናማ ፍላጎት እንደዚህ ነው። የበለጠ ስንበላ የበለጠ እንራባለን፤ የበለጠ ስንራብ የበለጠ እንበላለን እንደዚያ ይቀጥላል። መብላት ካቆምን የመብላት ፍላጎታችን፤ ራሳችን ይጠፋል። ቁ. 13 ይተረጉምላቸው ዘንድ ይለናል። ይህ መተርጎም ማብራራትና መፍታት ካልሆነ ምናልባት እነዚህ ዕብራይስጥ የማያውቁ በባዕድ ምድር የተወለዱ ሰዎች ናቸውና የተጻፈውን በዕብራይስጥ እያነበበ ወደ አራማይስጥ እየተረጎመላቸው ይሆናል።

በቃሉ የማናድግ፤ ስር የማንሰድ ከሆንን በቀላሉ የምንሸነገል እንሆናለን። እንሳባለን፤ እንታለላለን። ወደ ተረት ፈቀቅ እንላለን። ቃሉን ለማያውቅ ሕዝብ ድርሳነ ኡራኤል፤ ተአምረ ማርያም፤ ገድለ ክርስቶስ ሰምራ ወዘተ የሚባሉ ተረቶች ቢጨመሩ እውነቱን ከውሸቱ ለይቶ ስለማያውቅ በቀላሉ ሸራውን ለነፋስ ሰጥቶ ነፋስ ወደነዳው ይነዳል። በቅርብ በተአምረ ማርያም ላይ እጽፍ ነበርና መጽሐፉን ራሱን ሳነበው በውስጡ ብዙ ተረቶችን ይዞአል። ዐርጋ በሥላሴ ቀኝ መቀመጧ፤ አንዱ ክርስቶስን ካድ ተብሎ ይክደዋል፤ ማርያምን ካድ ሲባል

አልክድም ተብሎ ተገደለ፤ ይህ ሰው ይሞትና ከሃዲ ስለሆነ ወደ ሲኦል ሲሄድ ማርልኝ ብላ አይሆንም ስትባል ጡቶቼን እቆርጣቸዋለሁ ብላ አስፈራርታ ተማረላት፤ ስዕሏ አፍ እያወጣ እየተናገረ ተአምር ይሠራል፤ አንበሳ አስደንግጦ፤ ወንበዴ አስፈራርቶ ይመልሳል፤ ወዘተ።

ቃሉን የማያውቁ ሰዎች በልምምድም፤ በተረትም ይወሰዳሉ። ቃሉ ምን ይላል ሳይሆን ይህ ለእገሌ ሆኖለታል? ሠርቶለታል? ይላሉ። ከሠራለት እኔም ልለማመደው ብለው ይለማመዱታል። ከዚያ ልምምዱ በቃሉ መፈተሹ ቀርቶ ቃሉ በልምምዱ ይተረጎማል። ከቃሉ ጋር በቂ ጊዜ የማናሳልፍ ከሆንን፤ ለቃሉ አክብሮት ከሌለን በስሕተት ጎርፍ ተጠርገን በቀላሉ እንወስዳለን።

ለወይይት

መንፈሳዊ ጉዳይ ቀጠሮ አይሰጠውም። እግዚአብሔር ከባችንን ሲያሞቅ፤ ሲያግክ ቀጠሮ የምሰጥ ሰዎች ነን? ይህን ማድረግ ጉዳቱ ምንድን ነው? የመንፈሳዊ መታደስ ጅሚሬ ቅዱስ ቃኩ ነው። አይሁድ ቃኩን በምን ሁኔታ ሰሙ? ቃኩን እናነባለን? በአክብሮት እንታዘዛለን? ከቃኩ ጋር ግንኙነታችን የካካ ከሆነ የሚያገኘን ጉዳት ምንድን ነው? ከሰዘራ ጋር ሕይወታችንን ሰናሰተያይ ምን እንመሰክራለን? ከእርሱ ሕይወት ምን እንማራለን?

ነህምያ ምዕራፍ 9

ንስሐ፥ ውዳሴና ጸሎት

በምዕ. 8 ቃሉ ወደ ሰዎች ሲመጣ አየን። በምዕ. 9 ደግሞ የሰዎች ጩኸት፥ ኑዛዜ፥ ጸሎትና ልመና ወደ እግዚአብሔር ሲወጣ እናገኛለን። ይህም የቃሉ መነበብ የፈጠረው ልዩነት ነው። ምዕራፍ 9 የጸሎት ምዕራፍ ይመስለናል። እርግጥ ነው ጸሎት አለበት፤ ነገር ግን ጸሎት ብቻ ሳይሆን ወደ ኋላ ተመልሶ ታሪክን የማየት፥ የመቃኘት ምዕራፍ ነው። ይህን እንመለስበታለን። ጸሎቱን እንደ ጸሎትም እንመልከተው።

1. ኑዛዜና ንስሐ የመታደስ ፊተኛ እርምጃ ነው።

1-3፤ በዚህም ወር በሀያ አራተኛው ቀን የእስራኤል ልጆች ጸመው፥ ማቅም ለብሰው፥ በላያቸውም ትቢያ ነሰንሰው ተከማቹ። 2፤ የእስራኤልም ዘር ከእንግዶች ሁሉ ራሳቸውን ለዩ፥ ቆመውም ኃጢአታቸውንና የአባቶቻቸውን ኃጢአት ተናዘዙ። 3፤ በየስፍራቸውም ቆመው የአምላካቸውን የእግዚአብሔርን የሕግ መጽሐፍ የቀን ሩብ ያህል አነበቡ፤ ሦስት የቀን ሩብም ያህል ተናዘዙ፥ ለአምላካቸው ለእግዚአብሔርም ሰጉዱ።

ሲጀምሩ ራስን በማዋረድ፥ በኑዛዜና በንስሐ ጀመሩ። ወደ እግዚአብሔር ስንቀርብ ሁለት ነገሮች ማየት አለብን። አንደኛው እኛ ነን። እኛን ስናይ ምን እናያለን? በክርስቶስ የቀረብንበትን ያገኘውን ስፍራ እናያለን? ያለዚያ መቅረብ አንችልም። ሁለተኛው ማየት ያለብን ነገር እግዚአብሔር ነው። እንደ እውነቱ፥ ይህኛው ሁለተኛው ሳይሆን አንደኛው ነው መሆን ያለበት። እግዚአብሔርን ስናየው፥ ስናስበው እኛን በትክክል ማየት እንችላለን (ኢሳ. 6)። እነ ነህምያ ውዳሴ አቀረቡ። ቀድመው ግን ንስሐ ገቡ።

ኑዛዜ ጥፋትን፥ በደልን፥ ኃጢአትን፥ መተላለፍን ከልብ አዝኖ በአንደበት መናገር ነው። ንስሐ ማለት ደግሞ የልብ መቀየር ነው፤ ስለዚያ ስለተናዘዙት ነገር የተቀየረ፥ የተለወጠ፥ የለሰለሰ ልብን ማግኘት ነው። ንስሐ ላጠፉት ጥፋት ጀርባን መስጠት ነው። ቀኝ ኋላ ዙር እንደሚባለው 180 ዲግሪ መዞር ነው። 360 ሳይሆን! አንዳንድ ሰዎች እጥፍ ብለው፥ ዞር ብለው ሲመለሱ ንስሐ የገቡ ይመስላሉ። ግን 180 ሳይሆን ሙሉ 360 ዲግሪ ነው የዞሩት። እና እዚያው የነበሩበት ስፍራና ይሄዱበት የነበረው አቅጣጫ ላይ ይገኛሉ።

ባለፈው በነህ. 8 ቃሉ ለረጅም ጊዜ ሲነበብና ሕይወታቸው ሲቀየር፥ ሲገለበጥ ተመልክተናል። አሁንም ቃሉን አንብበዋል፤ ግን ንባቡና ጸሎት፥ ንባቡና ኑዛዜ ተደባልቀዋል። አንድ የቀን ሩብ (3 ሰዓት) ንባብ፤ ሦስት የቀን ሩብ (9 ሰዓት ያህል) ኑዛዜ። እንዴት ብዙ ኑዛዜ ነው!

አሥመራ አንድ ተክለ የሚባል አንድ ወንድም አለን። አንድ ሌሊት የአዳር ጸሎት ሲደረግ ጸሎቱን ይመራ የነበረው እርሱ ነበር። ‘በመጀመሪያ የንስሐ ጊዜ ይኖረናል’ አለና ሰፊ ጊዜ ሰጠ። ጸሎተኛው ሁሉ ልቡናውን እየፈተሽ ራሱን እያዋረደ ተናዘዘ። ወደ 30 ደቂቃ ያህል ቆይቶ ለጸጥታ እጁን ጨብጨብ አደረገና፡ “አሕዋተይ ህጂ ድማ ናይ ንስሐ ምዕታው ጊዜ ይኾነልና አሎ” አለ። አሁንም የንስሐ ጊዜ! ሌላ ግማሽ ሰዓት። እንደዚህ እየደጋገመ 4 ጊዜ ተከታታይ የንስሐ ጊዜ አስደረገ። አንዲት እግት፡ “ምነው ዛሬስ ንስሐችን በዛ?” እያለች ቆየች። ነገሩን የነገረችኝም እርሷ ናት። በኋላ ነገሩ ሲታወቅ ለካስ ጸሎቱን የሚመራው ተክለ፡ ‘ወገኖቼ፡ ቀጥሎ የንስሐ ጊዜ ይሆንልናል’ ብሎ ካስጀመረ በኋላ ድብን አድርጎ እንቅልፍ እየወሰደው ሲነቃ ቅድም ምን እንደተናገረ ይረሳና እስካሁን የተጸለየውን በዜሮ አባዝቶ እንደገና ያስጀምራቸዋል!

የነዚህ ሰዎች ኑዛዜ እንደ ተክለ ኑዛዜ አይደለም። ተኝተው እንቅልፍ እየወሰዳቸው አፋቸው እየተሳሰረ የሚናገሩት ሳይሆን ታሪካዊ ኑዛዜ ነው፤ ታሪካቸውን፣ አባቶቻቸው የሆኑትን፣ ያደረጉትን፣ እግዚአብሔር የቻላቸውን፣ የታገሳቸውን፣ የመራቸውን፣ የተሸከማቸውን፣ እነርሱ ግን ታማኞች አለመሆናቸውን ነው እየተናዘዙ ያሉት። እነርሱና አባቶቻቸው የተመቹት ሰዎች አለመሆናቸውን ነው እየተናገሩ ያሉት። ጠቅላላው የእስራኤል ታሪክ አንድ ትልቅ የውድቀት ታሪክ ነው ማለት ይቻላልና ንስሐቸውና ኑዛዜያቸው ሦስት የቀን ሩብ ቢወስድ ማስገረም የለበትም።

እኛም አንዳንዴ ራሳችንን ማየት፣ ውስጣችንን መፈተሽ አንርሳ። ጊዜ ወስዶ የውስጥ የጽዳት ዘመቻ ማድረግ አስፈላጊ ነው። ይህ የጌታ ደም ከኃጢአት ሁሉ እንዳጸዳን መርሳት አይደለም፤ ግን ወደ ውስጣችን የሚገቡና ሳናስተውል የሚጣበቁበን መኸገሮች አሉ፤ እነዚያን ማጽዳት አስፈላጊ ነው። ያለዚያ እነዚህ መኸገሮች ደማችንን እየመጠጡ ከሲታዎች ሆነን እንድንኖር ያደርጉናል። ስለዚህ የጽዳት ዘመቻ አስፈላጊ ነው። እንደ ሰነፍ ገበሬ እርሻ በአረም የተዋጠ ማሳ ሆነን እንዳንቀር ራሳችንን መፈተሽ አንርሳ። በማቴ 13 እንደተጻፈው ፍሬ እንዳያፈራ አንቆ እንደያዘው እሾህ እንዳንሆን አንትጋ።

ዱሮ የወባ ማጥፊያ ድርጅት የሚባል ነበረ አገራችን። ዲዲቲ የሚባል የትንኝ መርዝ የሚረጨበት ጊዜ አለ እና በዚያን ጊዜ ይለፈፍና ዕቃ ሁሉ ወይ ከየቤት ይወጣል፤ ወይ ይከደናል እና በዘመቻ መጥተው ነፍተው ይሄዳሉ። ሌላ በግል የሚደረግ የተባይ ማጥፊያ ዘመቻም አስታውሳለሁ። አሁንም ይደረጋል። ትኋን የሚሉትን ደም መጣጭ ለማጥፋት ሰዎች የሚያደርጉት ነገር አልጋቸውን፣ ፍራሻቸውን፣ ምኑም ሳይቀር ይወጣና አንድ ሽታው የሚያስጠላ መድኃኒት አለ ያ ይረጫል። በሰለጠነው ዓለምም ይደረጋል፤ fumigation ይሉታል። የተባይ ማጥፊያ ዘመቻ ነው። ያስፈልጋል። ታዲያ ለቤት ብቻ ሆኖ መቅረት የለበትም። ለውስጥም፤ ለልብና ለኩላሊትም ያስፈልጋል። እንዲያውም አብዝቶ።

የውስጥ ፍተሻ አስፈላጊነት ጎጂ ነገሮች መንፈሳዊ ሕይወታችንን አፍነው ከመያዛቸው በፊት እንድንነቃ ነው። የምንነዳቸው መኪናዎች የችግር ምልክትና ካሳዩን ያንን እንደሌለ ቆጥረንመንዳታችንን ብንቀጥል አንድ ቀን አጉል ስፍራና አጉል ጊዜ ላይ ቆመን መፍትሔ

ፍለጋ መወራጨት ሊመጣ ይችላል። ነፍሳችንም መንፈሳችንም ቀይ መብራት ሲያሳዩን ምንም እንዳልሆነ ሁሉ፥ አይተን እንዳላየ ዝም ብለን አንለፍ።

የንስሐ ሌላው ገጽታ መለየት ነው። መለየት ካለብን ነገሮች የተለየን መሆን። በቁ. 2 እንደተጻፈው እነዚህ ሰዎች ይህን አደረጉ፤ የእስራኤልም ዘር ከእንግዶች ሁሉ ራሳቸውን ለዩ። ምንድርነው የሆነው ቢባል አይሁድ ‘እንግዳ ዘር’ ከተባሉ ከአሕዛብ ጋር ተቀይጠዋል። በጋብቻ፥ በአምቻ፥ በሽርክናም ተጠምደዋል። ከዚህ በፊትም በምዕ. 6 ከጦብያ ጋር በጋብቻ የተሳሰሩ አይሁድ እንደነበሩ ተመልክተናል። በገንዘብ የተገዙ ነቢያትም ነበሩ፤ እነ ሸማያ፥ እነ ኖዓድያ፥ የቀሩትም ነቢያት የተባሉት ሁሉ። በነህ. 13ም ሌላ ታሪክ እናገኛለን። እነዚህ ራሳቸውን ለዩ። መልለየት አስፈላጊ በሆነበት ነገር መልለየት ግድ ነው። እንደ ሠርገኛ ጤፍ ተደባልቆ፥ ተቀያይጦ እየኖሩ መጽዳት አይቻልም። መልለየት፥ መራቅ ያለብን ሰዎች አሉ? ራሳችንን መለየት ያለብን እንግዳ ዘር አለ? እንግዳ እርሾ አለ?

ለወይይት ንስሐና ኑዛዜ ግንኙነታቸውና መከያየታቸው ምንዴት ነው? የውስጥ ፍተሻ በየጊዜው የሚያስፈልገው ከምንድን ነው? ንስሐ የመታደስ የመጀመሪያ ደረጃ የሚሆነው ምንዴት ነው?

2. ቡራኬና ውዳሴ የአመለካከት ማስተካከያ ነው።

በንስሐ ውስጥ ሁለተኛው ማየት ያለብን ነገር እግዚአብሔር ነው። እንደ እግዚአብሔርነቱ ሊመለከን ሊወደስ ወደ እርሱ መቅረብ ድንቅ ነው። እነ ነህምያ አወደሱት። አመለኩት፤ ቁ. 4-6። እግዚአብሔርን ባረኩ፤ ፈጣሪ፥ አድራጊ፥ ሠሪ መሆኑን ተናገሩ።

4-6፤ ሌዋውያኑም ኢየሱስና ባኒ፥ ቀድሞኤል፥ ሰበኝያ፥ ቡኒ፥ ሰራብያ፥ ባኒ፥ ከናኒ በደረጃዎች ላይ ቆመው ወደ አምላካቸው ወደ እግዚአብሔር በታላቅ ድምፅ ጮኹ። 5፤ ሌዋውያኑም ኢየሱስ፥ ቀድሞኤል፥ ባኒ፥ አሰበኝያ፥ ሰራብያ፥ ሆዲያ፥ ሰበኝያ፥ ፈታያ እንዲህ አሉ። ቆማችሁ ከዘላለም እስከ ዘላለም አምላካችንን እግዚአብሔርን ባርኩ። እንዲህም በሉ። በበረከትና በምስጋና ሁሉ ላይ ከፍ ከፍ ያለው ክቡር ስምህ ይባረክ። 6፤ አንተ ብቻ እግዚአብሔር ነህ፤ ሰማዩንና የሰማያት ሰማይን ሠራዊታቸውንም ሁሉ፥ ምድሩንና በእርስዋ ላይ ያሉትን ሁሉ፥ ባሕሮቹንና በእነርሱ ውስጥ ያለውን ሁሉ፥ ፈጥረሃል፥ ሁሉንም ሕያው አድርገሽዋል፤ የሰማዩም ሠራዊት ለአንተ ይሰግዳሉ።

በውዳሴ ቀጠሉ። ውዳሴ ማለት በእግዚአብሔር ፊት ተገኝቶ፥ በማንነቱ፥ በእርሱነቱ እየተደነቁ፥ እየተደሰቱ መቆየት ነው። ስለደረጋቸው ነገሮች ማመስገን አይደለም። ነገር ግን ያንን ያደረገው እርሱ አድራጊው ስለሆነ መሆኑን ተረድቶ መደነቅ ነው። የፈወሰን ፈዋሽ ስለሆነ ነው፤ የሰጠን ባለ ሰፊ እጅ ለጋስ ስለሆነ ነው፤ የቀደሰን ቅዱስ ስለሆነ ነው፤ ያዳነን

አዳኝ ስለሆነ፤ ያሰማራን እረኛ ስለሆነ፤ የፈጠረን ፈጣሪ ስለሆነ እንደሆነ በማሰብ መደነቅና መደሰት ነው። ይህን ማድረግ ከነገሮች ይልቅ ከእርሱ ጋር እንድንጣበቅ ያደርገናል። በውዳሴና አምልኮ ውስጥ ስንሆን ያደረገልንን ነገሮች እንኳ አናስብም፤ እርሱን ብቻ እንጂ!

3. ጸሎታቸው የተደረደረ ታሪካቸው ነው፤ ቁ. 7-35።

ታሪክ እንወዳለን? እኔ እወዳለሁ። ታሪክ ማንበብ ያስደስተኛል። ታሪክን የማይወዱና የማያውቁ ሰዎች በታሪክ ውስጥ የተከሰቱ ስሕተቶችን ለመድገም በራሳቸው የፈረዱ ሰዎች ናቸው። የኋላውን ማየት የኋላ ማርሽ አስገብቶ ወደ ኋላ መሄድ አይደለም፤ ያለፈውን መኖር አይደለም። ግን ማየት አስፈላጊ ነው።

መኪና ስንነዳ ወደ ኋላ አናይም። ወደፊት ነው የምናየው። ግን የኋላ መስታወት ያስፈልገናል? አያስፈልገንም? ለምን? ከኋላችን ያለውን ስለሚያሳየን። የሌላው ቢቀር ወደ ኋላ መለስ ብለን ያለፈውን የራሳችንን ታሪክ ማሰብ እንወዳለን? የቀደሙ ፎቶዎችን፣ ቪዲዮዎችን ማየት እንወዳለን? አንዳንዴ አስፈላጊ ነው። ኢሳ. 51፥1-2 ወደ ኋላ እንዲመለከቱ ይጋብዛቸዋል። በዚህ በነህ. 9 ጸሎት

ውስጥ ሕዝቡ ወደ ታሪካቸው ቤተ መዘክር ውስጥ ገብተው የሚጎበኙ ነው የሚመስለው።

ታሪካቸውን ደረደሩ ቁ. 7-35።

7፤ አንተ እግዚአብሔር አምላክ ነህ፤ አብራምን መረጥህ፤ ከዑር ከላውዴዎንም አወጣኸው፤ ስሙንም አብርሃም አልኸው፤

ታሪካቸው የሚጀምረው ከአብርሃም ነው። አብርሃም ከለዳዊ ነው፤ አሁን ተማርከው ከሄዱበትና ከተመለሱበት አገር ነው የወጣው። አብርሃም ከመጠራቱ በፊት ምንም የሚያስመርጠው ተግባር ወይም በጎነት ኖሮት ተጠርቶ አልወጣም። ግን መራጩ መረጠው እርሱም ታዛዥ ሆኖ ወጣ። በእምነት ወጣ፤ ዕብ. 11። የሚኮራበት፤ የሚያስመካው ነገር የለውም። ኢያ 24፥2 እንደሚነግረን የአብርሃም አባትና ራሱም አብርሃም የሌሎች አማልክት አምላኪዎች ነበሩ። እኛም መዳንና መጠራታችንን ስናስብ ይህን ትልቅ ነገር አንርሳ። ዓለሙን እንዲሁ የወደደ አምላክ በጸጋው ብቻ እንዲያው አዳነን።

8፤ ልቡም በፊትህ የታመነ ሆኖ አገኘኸው፤ የከነዓናዊውንና የኬጢያዊውን የአምራዊውንም የፌርዛዊውንም የኢያቡሳዊውንም የጌርጌሳዊውንም ምድር ለእርሱና ለዘሩ ትሰጥ ዘንድ ከእርሱ ጋር ቃል ኪዳን አደረግህ አንተም ጻድቅ ነህና ቃልህን ፈጸምህ።

ልቡ ታማኝ ሆኖ ተገኘ። ዕብ. 11፡15 ያን የወጡበትን አገር አሰበው ቢሆኑ፤ ሊመለሱ ጊዜ በሆነላቸው ነበር፤ ይላል። ቃሉ በብዙ ቢናገርም አብርሃምን ማለቱ ነው። የወጣው እርሱ ነው እንጂ እነ ይስሐቅ አይደሉም። ጊዜ ነበረው ለመመለስ፤ ግን ቆረጠ፤ ጀርባውን እንደሰጠ ቀረ።

እነዚህ መንግሥታት እንደሚጠፉ ቃል የተገባለት አብርሃም ነው፤ ዘፍ. 15፡12-18። ይህ በጊዜው ተፈጸመ። ከ400 ዓመታት በኋላ። እግዚአብሔር ተስፋን የሚሰጥ፤ ቃልን የሚገባ ብቻ ሳይሆን ቃሉን የሚፈጽምም ነው።

9-11፤ በግብጽም ሳሉ የአባታችንን መከራ አየህ፤ በኤርትራ ባሕርም ሳሉ ጩኸታቸውን ሰማህ፤ 10፤ እንደ ታበዩባቸውም አውቀህ ነበርና በፈርዖንና በባሪያዎቹ ሁሉ በምድሩም ሕዝብ ሁሉ ላይ ምልክትና ተአምራት አሳየህ፤ ዛሬም እንደ ሆነው ስምህን አስጠራህ። 11፤ ከፊታቸውም ባሕሩን ከፈልህ፤ በባሕሩም መካከል በደረቅ አልፉ፤ ጠላቶቻቸውን ግን ድንጋይ ለጥልቅ ውኃ እንዲጣል በቀላይ ውስጥ ጣልሃቸው።

ይህ ደግሞ ከዘጸ. 1-14 ባሉት ምዕራፎች የተጻፈው ታሪክ ነው። የግብጽ ስቃይ ከባድ መከራ ነበረ። አስጨነቁአቸው! ጨቆኑአቸው። በሥራ ብቻ ሳይሆን በመግደልም፤ ዘር በማጥፋትም፤ ሲወጡ ደግሞ በመከራ ነበር የወጡት፤ መጨረሻ እንኳ በባሕሩ ዳር ጩኸታቸው ተሰማ እንጂ ሊያልቁ ነበር።

ከጠላቶቻቸው በርትተው ነው እንዳይባል ብርቱ አይደሉም። ግብጻውያን ሠራዊትና የሠረገሎች ብርጌዶች ያሏቸው ነበሩ፤ እነዚህ ባሪያዎች ብቻ ነበሩ። በቁጥር ይበልጣሉ እንዳይባል ከ400 ዓመታት በፊት ግብጻውያን ሕዝብ ሳሉ እነዚህ 70 ሰዎች ብቻ ነበሩ፤ ዘፍ. 10፡22። ግን ትልቅ እጅ አወጣቸው፤ የእግዚአብሔር እጅ ብቻ አወጣቸው። ካወጣችም በኋላ መራቻቸው።

12፤ የሚሄዱበትንም መንገድ ታበራላቸው ዘንድ በቀን በደመና ዓምድ፤ በሌሊትም በእሳት ዓምድ መራሃቸው።

ከወጡ በኋላ በድንቅ አመራር መራቸው። ለስሜታቸው፤ ወይም ለሰው መሪዎች አልተዋቸውም። በመሰለኝና በግምት እንዲሄዱ አልተዋቸውም። እርሱ ራሱ መራቸው።

13-14፤ ወደ ሲናም ተራራ ወረድህ፤ ከሰማይም ተናገርሃቸው፤ ቅኑን ፍርድና እውነቱን ሕግ መልካሙንም ሥርዓትና ትእዛዝ ሰጠሃቸው፤ 14፤ የተቀደሰውንም ሰንበትህን አስታወቅሃቸው፤ ትእዛዝንና ሥርዓትን ሕግንም በባሪያህ በሙሴ እጅ አዘዝሃቸው።

ከዘጸ. 19 ጀምሮ እንደምናገኘው ሕጉን ሰጣቸው። መንገዳቸውን የሚመራበትን ደመናና እሳት ዓምድ ብቻ ሳይሆን ነፍሳቸውን የሚመራበትን ሕግ ሰጣቸው። ሕግን መስጠቱ ግንኙነቱን ዘላቂ ማድረጉ ነው። ሕግ ከኖረ፤ ደንብ ከኖረ፤ ሰነድ ከኖረ፤ የምስክር ወረቀት ከኖረ ጉዳዩ ከትውውቅና ከሰላምታ ብቻ ያለፈ ነው ማለት ነው።

15፤ ለራባቸውም ከሰማይ እንጀራ ሰጠሃቸው፤ ለጥማታቸውም ከዓለቱ ውኃ አመጣህላቸው፤ ወደ ማልህላቸውም ምድር ገብተው ይወርሱ ዘንድ አዘዝሃቸው።

ይህ እስከ ቃዴስ በርኔ ያለው ጉዞአቸው ነው። ልክ ቃዴስ ሲደርሱ ከየነገዱ አንድ ሰላይ በጠቅላላ 12 ሰላዮች ተመርጠው ተላኩ። ዘኁ. 13-14 ታሪካቸው ተጽፎአል።

16፤ ነገር ግን እነርሱና አባቶቻችን ታቦዩ፤ አንገታቸውንም አደንደኑ፤ ትእዛዝህንም አልሰሙም፤

ነገር ግን! ይህ 'ነገር ግን' ታሪካቸው የከሸፈበት መተላለፊያ ነው። ሙብሉ፤ መጠጡ፤ ምሪቱ፤ ጥላው፤ ሙቀቱ ሳይጓደልባቸው፤ ዓመጸኞች ሆኑ። ነጻነታቸውን አጣጥመው እንኳ ሳይጨርሱ እንደገና ለባርነት ወደ ግብጽ መመለስ ፈለጉ። ይህ ዓመጸኛ ልብ ነው። ተአምር ባያዩ አይፈረድባቸውም። ግን በግብጽ ከንዱን አይተው፤ በኤርትራ ባህር ከንዱን አይተው፤ በአጭር ጊዜ በምድረ በዳው ውስጥም ሥራውን አይተው፤ እንደገና ወደ ባርነት መመለስ ከጀሉ። ይህ እንቢተኝነትና ዓመጽ ነው እንጂ አለማወቅ አይደለም።

17፤ ለመሰማትም እንቢ አሉ፤ ያደረግህላቸውንም ተአምራት አላሰቡም፤ አንገታቸውንም አደንደኑ፤ በዓመፃቸውም ወደ ባርነታቸው ይመለሱ ዘንድ አለቃ አደረጉ፤ አንተ ግን ይቅር ባይ፤ ቸርና መሐሪ አምላክ፤ ለቀላጣም የምትዘገይ፤ ምሕረትንም የምታበዛ ነህ፤ አልተውሃቸውም።

ኢያሱና ካሌብ ሕዝቡን ሊያደፋፍሩ ሞክረው ነበር። አልተሳካላቸውም። በድንጋይ ሊወግሩአቸው ተነሡባቸው። ያኔ ነው እግዚአብሔር በቁጣው እንዳይገቡ የማለባቸው። እንዲመለሱ ተደረጉ። በቃዴስ ሲንከራተቱ 38 ያህል ዓመታት ቆዩ። ቢሆንም እግዚአብሔር ለእነርሱ መልካም ነበረ።

18፤ ቀልጦ የተሠራውንም እምቦሳ አድርገው። ከግብጽ ያወጣህ አምላክህ ይህ ነው ባሉ ጊዜ፤ እጅግም ባስቆጡህ ጊዜ፤

በዓይናቸው ፊት፤ ዓይናቸው እያየ ከጀሮአቸው አውጥተው በሰጡት ወርቅ አርን ጠፍጥፎ የሠራውን እምቦሳ አምላክ ነው አሉ፤ ዘጸ. 32። አምላክን ባያውቁ ኖሮ ይሁን! ግን በዓይኖቻቸው አይተውት? ይህ ከድንቁርና የወረደ ነገር ካልሆነ ሰው በአእምሮው ወርቅ አዋጥቶ የሠራውን ጣዖት እንዴት አምላክ ይለዋል? እነርሱ ግን አሉ! እግዚአብሔር ተቆጣ፤ ግን በሚያስገርም ትእግሥቱ ታገላቸው።

19-21፤ አንተ በምሕረትህ ብዛት በምድረ በዳ አልተውሃቸውም፤ በመንገድም ይመራቸው ዘንድ የደመና ዓምድ በቀን፤ የሚሄዱበትንም መንገድ ያበራላቸው ዘንድ የእሳት ዓምድ በሌሊት ከእነርሱ አልራቀም። 20፤ ያስተምራቸውም ዘንድ መልካሙን መንፈስህን ሰጠሃቸው፤ መናህንም ከአፋቸው አልከለከልህም፤ ለጥማታቸውም ውኃ ሰጠሃቸው። 21፤ አርባ ዓመትም በምድረ በዳ መገባሃቸው፤ ምንም አላጡም፤ ልብሳቸውም አላረጅም፤ እግራቸውም አላበጠም።

ምንም አልጎደለባቸው። መናው፥ ውኃው፥ ምንም አላጡም። 40 ዓመት ሙሉ ልብሳቸው እንኳ አላረጀም! እግራቸውም አላበጠም። ዓምዱ በቀን በሌሊት ከውጪ ሲመራቸው፥ የሚያስተምራቸው መልካሙ መንፈስ፥ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ ከውስጥ ሆኖ እንዲመራቸው ተሰጣቸው። የእግዚአብሔር አመራር ምንም እንከን አይወጣለትም። ከውጭ፥ ከውስጥ። መርቶ የሚወርሱት ምድር አደረሳቸው።

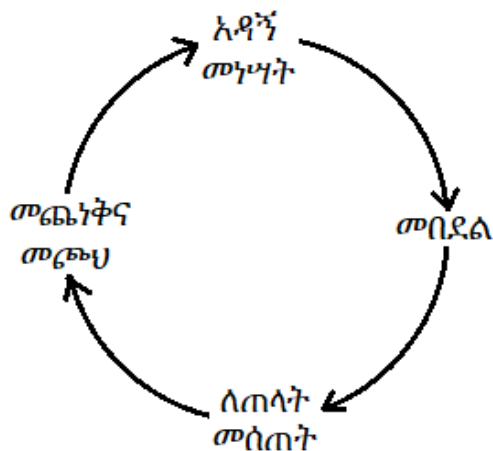
22-25፤ መንግሥታትንና አሕዛብን ከፍለህ ሰጠሃቸው፤ የሐሴቦንን ንጉሥ የሴዎንን ምድር፥ የባሳንንም ንጉሥ የዐግን ምድር ወረሱ። 23፤ ልጆቻቸውንም እንደ ሰማይ ከዋክብት አበዛህ፤ ይገቡና ይወርሱ ዘንድ ለአባቶቻቸው ወደ ተናገርህላቸውም ምድር አገባሃቸው። 24፤ ልጆቹም ገብተው ምድሩን ወረሱ፥ የምድሩን ሰዎች ከነዓናውያንን በፊታቸው አዋረድህ፤ የሚወድዱትንም ነገር ያደረጉባቸው ዘንድ እነርሱንና ነገሥታቶቻቸውን የምድሩንም አሕዛብ በእጃቸው አሳልፈህ ሰጠሃቸው። 25፤ ምሽጎቹንም ከተሞች የሰባውንም ምድር ወሰዱ፤ መልካሙን ነገር የሞሉትን ቤቶች፥ የተማሱትንም ጉድጓዶች፥ ወይኖቹንና ወይራዎቹን ብዙዎቹንም የፍሬ ዛፎች ወረሱ፤ በሉም፥ ጠገቡም፥ ወፈሩም፥ በታላቅ በጎነትህም ደስ አላቸው።

አድርሶአቸው፥ በሉ ውረሩና ውረሱ ብሎ ለራሳቸው አልተዋቸውም። አውራሹ፥ ሞገስ ሰጪው፥ ድል አድራጊው እርሱ ነው። ግሶቹን ስናይ አከናዋኙ ማን መሆኑ ይታያል፤ አገባሃቸው፤ ከፍለህ ሰጠሃቸው፤ የምድሩን ሰዎች ከነዓናውያንን በፊታቸው አዋረድህ፤ ሰጠሃቸው። አድራጊው እርሱ ነው። አድርጎ ግን እነርሱ ታማኞችና ታዛዦች አልሆኑም።

26-30፤ ነገር ግን እንቢተኞች ነበሩ፥ ዐመፁብህም፥ ሕግህንም ወደ ኋላቸው ጣሉት፤ ወደ አንተም ይመለሱ ዘንድ የመሰከሩባቸውን ነቢያትህን ገደሉ፥ እጅግም አስቆጡህ። 27፤ ስለዚህ ለጠላቶቻቸው እጅ አሳልፈህ ሰጠሃቸው፥ አስጨነቁአቸውም፤ በመከራቸውም ጊዜ ወደ አንተ ጮኹ፥ ከሰማይም ሰማሃቸው፤ እንደ ምሕረትህም ብዛት ከጠላቶቻቸው እጅ ያዳኑአቸውን ታዳጊዎችን ሰጠሃቸው። 28፤ ባረፉም ጊዜ ተመልሰው በፊትህ ከፉ አደረጉ፤ በጠላቶቻቸው እጅ ተውሃቸው፥ ገዙአቸውም፤ ተመልሰውም ወደ አንተ በጮኹ ጊዜ ከሰማይ ሰማሃቸው፥ እንደ ምሕረትህም ብዛት ታደግሃቸው፤ 29፤ ወደ ሕግህም ትመልሳቸው ዘንድ አስመሰከርህባቸው፤ ነገር ግን ታበዩ፥ ትእዛዝህንም አልሰሙም፥ ሰውም ባደረገው ጊዜ በሕይወት የሚኖርበትን ፍርድህን ተላለፉ፤ ትከሻቸውንም ሰጡ፥ አንገታቸውን አደነደኑ፥ አልሰሙምም። 30፤ ነገር ግን ብዙ ዓመታት ታገሥሃቸው፥ በነቢያትህም እጅ በመንፈስህ መሰከርህባቸው፤ አላደመጡም፥ ስለዚህም በምድር አሕዛብ እጅ አሳልፈህ ሰጠሃቸው።

አለመታዘዝ ብቻ አይደለም። እንቢተኞችና ዓመጾች ሆኑ። ሕግ ሰጥቶአቸዋል፤ ይኖሩበት ዘንድ፤ ቢጠብቁ ይባረኩ ዘንድ። ሕግ የቋሚ ግንኙነት ሰነድ ነው። ግን ሕጉን ወደ ኋላቸው ጣሉት። ወደ ፊት ወይም ወደ ጎን አይደለም፤ ወደ ኋላቸው ጣሉት። ወደ ኋላ መጥል ላለማየት ላለማስታወስ፤ ቅር ላለመሰኘት ማስወገድ ነው። ሕጉን ቢጥሉም ሕጉን የሚያስታውሱ ሰዎችን ሰጣቸው፤ ነቢያትን። እነዚያንም ገደሉ።

ከዚህ በኋላ ሌላ ዓይነት ቅጣት ተጀመረ። ለጠላቶቻቸው አልፈው መሰጠት ጀመሩ። ተመርረው ሲጮኹ ደግሞ ታዳጊዎችን ያስነሣላቸዋል። እንዲህ እያደረገ ለብዙ መቶዎች ዓመታት ታግሦ ተሸከማቸው። በተለይ የመሳፍንት ዘመን በሚባለው ጊዜ ይህ ነበር ይሆን የነበረው። በዚህ ዘመን በአራት ነገሮች እሽከርከሪት ውስጥ ገብተው ይሸከረከሩ ነበር። አራቱ ነገሮች መበደል → ለጠላት አልፎ መሰጠት → መጨነቅና ማልቀስ → የታዳጊ ወይም አዳኝ መነሣት ነበሩ።

ይህ ጎስቋላ ኑሮአቸው በመሳፍንት ዘመን ብቻ አልቆመም። በነገሥታት ዘመንም በብዛት ይህ ሆነ። ነቢያት በብዛት ተላኩላቸው፤ ግን የሚያደምጥ አልነበረም። የሚያባብሉ ነቢያት ተላኩ፤ የሚሰማ የለም። የሚገስጹ ተላኩ፤ የሚሰማ የለም። የሚቀጡ፤ ሰማይ የሚዘጉ ነቢያት ተላኩ፤ የሚሰማ የለም። በመጨረሻ ታሪካቸው ወደ ተጀመረበት አገር፤ አባታቸው አብርሃም ወደ ወጣባት አገር ወደ ባቢሎን በቅጣት ላካቸው።

ግን ከምሕረቱ ብዛት የተነሣ ፈጽሞ አላጠፋቸውም። አልተዋቸውም።

31-35፤ ነገር ግን አንተ ቸርና መሐሪ አምላክ ነህና በምሕረትህ ብዛት ፈጽመህ አላጠፋሃቸውም፤ አልተውሃቸውምም። 32፤ አሁንም አምላካችን ሆይ፤ ቃል ኪዳንንና ምሕረትን የምትጠብቅ ታላቅና ኃይል የተፈራኸውም አምላክ ሆይ፤ ከአሦር ነገሥታት ዘመን ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ በእኛና በነገሥታቶቻችን በአለቆቻችንም በካህናቶቻችንም በነቢያቶቻችንም በአባቶቻችንም በሕዝብህ ሁሉ ላይ የደረሰው መከራ ሁሉ በፊትህ ጥቂት መሰሎ አይታይህ። 33፤ በደረሰብንም ነገር ሁሉ አንተ ጻድቅ ነህ፤ አንተ እውነት አድርገሃልና፤ እኛም ኃጢአት አድርገናል። 34፤ ነገሥታቶቻችንም አለቆቻችንም ካህናቶቻችንም አባቶቻችንም ሕግህን አልጠበቁም፤ የመስከርህባቸውንም ትእዛዝህንና ምስክርህን አልሰሙህም። 35፤ በመንግሥታቸውም በሰጠሃቸውም ታላቅ በጎነትህ፤ በፊታቸውም በሰጠኸው በሰባው ምድር አላመለኩህም፤ ከክፉም ሥራቸው አልተመለሱም።

ሲደመድሙ ወደ መጀመሪያው ነጥብ መጡ፤ ወደ እግዚአብሔር ማንነትና ወደ እነርሱ ማንነት። ከአብርሃም ጀመሩና የት ራሳቸው ዘንድ ደረሱ። ወዳሉበት ሁኔታ መጡ። በዚህ ሁሉ ውስጥ፤ በምንም ሁኔታ ውስጥ ይሁኑ እግዚአብሔር ጻድቅ ነው። የደረሰባቸው ነገር አለ። በመከራ ውስጥ ናቸው። ምንም እንኳን ከምርኮ አገር የመመለስን ዕድል ቢያገኙም የደረሰባቸው ቅጣትና ያሉበት ሁኔታ ቀላል አይደለም። በዚህ ቀላል ባልሆነ ሁኔታ ውስጥ ቢሆኑም አምላካቸውን ለመክሰስ፤ እርሱን ለመውቀስ አላሰቡም።

እነዚህ ሰዎች በትክክል እግዚአብሔርን የተረዱ መሆናቸውን የሚያስረዳው እውነት እግዚአብሔርን ወንጃዮች አለመሆናቸው ነው። ብዙ ጊዜ በመከራ ውስጥ የሚያልፉ ሰዎች

መራራዎች ናቸው። እግዚአብሔርን የደረሰባቸው ነገር ዋና ተጠያቂ የሚያደርጉ ሰዎች ናቸው። እርግጥ ነው በእግዚአብሔር መለኮታዊ እቅድ የሚመጡ ነገሮች ቢኖሩም ሁሉም ነገር በእርሱ የሚመጣ ነው ማለት አይደለም። በእግዚአብሔር ሲመጣ ግን አመጣጡ ትክክል ነው። ይህንን ነው የተረዱትና የተናገሩት። በደረሰብንም ነገር ሁሉ አንተ ጻድቅ ነህ፤ አንተ እውነት አድርገሃልና፤ አሉ።

እግዚአብሔር በአጠራሩ ጻድቅ፤ በአሠራሩ በአመራሩ ጻድቅ፤ በአቀጣጡም ጻድቅ ነው። ጻድቅ ማለት ትክክል ማለት ነው። እግዚአብሔር ለመጉዳት ብሎ በመቅጣት የሚደሰት አምላክ ሆኖ የሚቀጣ ሳይሆን ለመመለስ፤ ለማስተካከል ብሎ በመቅጣት በማረም፤ በመግረዝ፤ በማጥራት፤ በማንጠር የሚደሰት አምላክ ነው። እነዚህ ነገሮች ደግሞ ያሳምማሉ። ዮሐ. 15፥2 ያለው ያጠራዋል የሚል ቃል አለ፤ ቆሻሻን ማስወገድ ማሻር እንደማለት ነው። ልክ ሰው ኮሶ ጠጥቶ እንደሚጠራ ወይም እንደሚያሸረው ማለት ነው። ኮሶው መራራ ነው። ተቅማጡም ያሳምማል፤ ጥሩ አይመስልም፤ ግን ነው።

ለወይይት በነህምያ ዘመን ሕዝቡ በጸኩታቸው ጊዜ ታሪካቸውን ጽንደ ቤተ መዘክር መናገሳቸው ምን የሚያሳስባቸው ይመስላል? ታሪካችንን ወደ ኋላ ዞር ብኬ ማየት የሚያስፈልገው ከምንድን ነው?

4. አሁን ያሉበት ሁኔታ ቁ. 36-38።

36፤ እነሆ፤ ዛሬ ባሪያዎች ነን፤ ፍሬዋንና በረከትዋን ይበሉ ዘንድ ለአባቶቻችን በሰጠሃት ምድር፤ እነሆ፤ በእርስዋ ባሪያዎች ነን፤ 37፤ ስለ ኃጢአታችንም ለሾምህብን ነገሥታት በረከትዋን ታበዛለች፤ ሰውነታችንንም ይገዛሉ፤ በእንሰሶቻችንም የሚወድዱትን ያደርጋሉ፤ እኛም በጽኑ መከራ ላይ ነን። 38፤ ስለዚህም ሁሉ የታመነውን ቃል ኪዳን አድርገን እንጽፋለን፤ አለቆቻችንም ሌዋውያኖቻችንም ካህናቶቻችንም ያትመብታል።

ሲደመድሙ ያሉበትን ሁኔታ አልሸሸጉም። ደህና ሳይሆኑ፤ 'ደህና ነን፤ ጌታ ይባረክ' አላሉም። ተቀባብተው፤ ጭምብል አጥልቀው፤ መስለው ሊታዩ አልሞከሩም። በጽኑ መከራ ላይ ናቸውና 'በጽኑ መከራ ላይ ነን' ነው ያሉት። አልደበቁም። መልካቸው፤ ማንነታቸው ነው። ለአምላካቸው በግልጥ እያሳዩ ያሉት ሁኔታቸውን ብቻ ሳይሆን ማንነታቸውንም ነው። ማንነታቸው ደግሞ አካላዊ ጉስቁልናቸው ብቻ ሳይሆን፤ ውስጣዊ ጉዳታቸው ብቻም ሳይሆን እውነተኛ ማንነታቸው፤ ኃጢአተኝነታቸው ነው።

ሲደመድሙ ይህን የተናዘዙትን፤ የገቡትን ንስሐ ሲያጸኑ ቃል ኪዳኑን ሲጽፉ ይገኛሉ። ይህ የጸለዩት ጸሎት ጸሎት ሳይሆን ቃል ኪዳን ነው። አለቆች የሚፈርሙበት ሰነድ ነው። ያተመትም ተብሎ በነህ. 10፥1-27 የአለቆቹ ዝርዝር ተጽፎአል።

ቃል ኪዳን የግንኙነት ጅማሬና የግንኙነት እድሳት ነው። አሁን እያደሱ ናቸው። እንዴት ቆንጆ ነገር ነው ቆም ብሎ ቃል ኪዳንን ማደስ! ያንን አፍርሰው አዲስ እየገቡ ሳይሆን የገቡትን እያደመቁ ነው። እያሰመሩበት ነው።

ለወደደ

ወደ ኸግዚአብሔር ሰንቀርብ ሁከት ነገሮችን አሳምረን ኸንይ፤ ኸግዚአብሔርንና ኸኛን። ኸርሱን ሰናይ በውዳሴ ኸንቅረብ። ያኔ ኸኛን ማየቱ አይከብደንም። በውዳሴ በፊቱ መቅረብ ኸኛነታችንን የሚያሳየን ኸንይት ነው? ኸኛን ሰናይ ውስጣችንን የመፈተሽ ጊዜ መሸገፍን፣ አረሙን፣ ኸንዳናፈራ የሚያደርገንን ኸሾሁን ይምናይበት የጽዳት ዘመቻ ጊዜ ይሁንኳን። ውስጣችንን ሰንፈትሽ የምናገኛቸውን ሕይወታችንን የሚያንቁ ነገሮች ሰናገኝ ጩካኞች መሆን አከብን? ከምን? ታሪክን ወደ ኋላ ዞሮ ማየት ተገቢ ነው? ከምን? አሁን ያከንበት ሁኔታ ማየት ቃኔ ኪዳናችንን ከማደስ ያነሳሳናል? ኸንይት?

ነህምያ ምዕራፍ 10

ቃል ኪዳን ሲታደስ

በምዕ. 8 ቃሉ ወደ ሰዎች ሲመጣ አየን። በምዕ. 9 ደግሞ የሰዎቹ ጩኸት፣ ጸሎት ወደ እግዚአብሔር ሲወጣ አየን። ያ ጸሎት ጸሎት ሳይሆን ታሪካቸው እንደሆነና ጽፈው የፈረሙበት የቃል ኪዳን ሰነድ እንደሆነም አየን። በዚህ በነህ. 10 የምናየው እነዚህ ከምርኮ የተመለሱት ሰዎች ይህንን በጸሎት መልክና ቅርጽ የተጻፈ ሰነድ ሲያትሙ፣ ማለት፣ ሲፈርሙበት እና ራሳቸውን ሲሰጡ ነው። ምዕ. 9 ያለቀው 38፤ ስለዚህም ሁሉ የታመነውን ቃል ኪዳን አድርገን እንጽፋለን፤ አለቆቻችንም ሌዋውያኖቻችንም ካህናቶቻችንም ያትሙበታል ብሎ ነው።

ሰነድ ሦስት ደረጃ አለው። የማናቸውም ግንኙነት የሚፈረምበት ቃል ኪዳን ይሁን፣ የቤተ ክርስቲያን መተዳደሪያ ደንብ ይሁን ወይም፣ የአገር ሕገ መንግሥት ይሁን ተመሳሳይ ነው። 1ኛውና የመጀመሪያው ነገር ሰነድን ማርቀቅ ነው። 2ኛው ቀጣዩ ደረጃ ሰነድን ማጽደቅ ነው። ማጽደቅ ፊርማን ወይም ማሳተምን ማስቀመጥ ነው። እነዚህ ሁለቱ ትኩረትን፣ ጥንቃቄን፣ ማሰላሰልን ይጠይቃሉ። 3ኛውና የመጨረሻው ግን ተግባርንና ኑሮን የሚጠይቅ ነው። ያም ደንቡን መተግበር ነው፤ አክብሮ መኖር ነው፤ የሚለውን መሆን ነው።

ጥንት በነዚህ ሰዎች ወግ ወይም ባህል ቃል ኪዳን ሲገባ እንስሳ ይታረድና ብልቶቹ በሁለት ተርታ ይደረደራሉ። ከዚያ ሁለቱ ቃል ኪዳን ተጋቢዎች በሥጋው መካከል ያልፋሉ፤ በዘፍ. 15፥9-17 ይህን እናያለን። በዘፍ. 15ቱ ቃል ኪዳን አብርሃም በሥጋው መካከል አላለፈም፤ ጠባቂው እራሱ እንደሆነ ሊያሳይ እግዚአብሔር ይህን ያደረገ ይመስላል። እውነትም አብርሃምም ሆነ ዘሩ ኪዳኑን በመጠበቅ አልጸኑም። ኋላ ሕጉ ተሰጥቶአቸውም ሕጉንም አልጠበቁም። ቢጠብቁ በረከቱ ያገኛቸው የነበሩት ባለመጠበቃቸው መርገሙ አገኛቸው። አሁን ከብዙ መቶ ዓመታት በኋላ ጥፋታቸው ሲገባቸው ቃላቸውን ሲያድሱ፣ በሰነድ ሲጽፉ፣ ሲፈርሙበት ይታያሉ።

1. የቃል ኪዳን እድሳት ጊዜ ያስፈልጋል

እነዚህ በራሳቸው አነሳሽነትና ተነሳሽነት ቃል ኪዳን እየገቡ ነው። አዲስ ቃል ኪዳን ሳይሆን የቀደመውን እያደሱ ነው። የፈቃድ ኪዳን ነው። የታደሰ ቃል ኪዳን ነው። አንዳንድ ባልና ሚስት ከተጋቡ በኋላ ቆይተው ቃል ኪዳናቸውን ያድሳሉ። አንዳንዶች እንደ ክርስቲያን ሆነን ስላልተጋባን ወይም ክርስቲያን ሳንሆን ስለነበረ የተጋባነው ክርስቲያናዊው ቡራኬም አይቅርብን፤ ይጸለይልን ብለው ይህን ያደርጋሉ። አንዳንዶቹ በቤተ ክርስቲያንም ቢጋቡም ቃላቸውን ለማደስ ድግስ ደግሰው፣ በ10ኛ ወይ በ20ኛ ዓመታቸው እንደገና የሙሽራ ልብስ

ለብሰው እንደገና ቃል ይገባሉ። ጥሩ ሳይሆን አይቀርም። እዚህም እንደዚያ ያለ ነገር ባይሆንም ተቀራራቢ ነገር የሚያደርጉ ይመስላል።

ቆም ብሎ ቃል ኪዳንን ማደስ ውብ ነገር ነው። ግንኙነትን መፈተሽ ጥሩ ነው። መኪና ዝም ብለው ቢነዱት ርጦ ርጦ ይቆማል። ከተበላሸ በኋላ ላሠራ ቢሉ ከባድ ነው። ግን ወዲያው ወዲያው ፍተሻውን፣ ዘይቱን፣ ማጠባበቁን፣ የበጋውን፣ የክረምቱን ሲያደርጉ ዕድሜ ይረዝማል። ባለፈው ትምህርት (ነህ. 9) እንዳየነው የጽዳት ዘመቻ ጊዜ ዓይነት ያስፈልጋል። 'እንዴት ነኝ? ደህና ነኝ ወይ? የላላ፣ መጥበቅ ያለበት ነገር አለ? የሚንቋቋ ነገር አለ? ግራሶ የሚፈልግ፣ በዘይቱ መረስረስ ያለበት ነገር አለ?' ማለት አስፈላጊ ነው።

'እኔስ በሕይወቴ ልበረታ / ምኞቴ ነው ጠዋት ማታ / ለጥሞና ጊዜ አጣሁኝ / ዘውትር በውጊያ ላይ እያለሁኝ' ብሎ እንደዘመረ ዘማሪው፤ እንደዚያ የምንሆንበት ጊዜ አለ። አንዳንድ የውጊያ ታሪኮች ሳነብ ድብልቅልቅ ባለው ጦርነት ውስጥ አንዳንድ የሚቆሰሉ ሰዎች መቁሰላቸው አይታወቃቸውም አሉ። በተለይ የሚጥላቸው ዓይነት ካልሆነ ኋላ ጋብ ሲል ነው፤ 'እንዴ! ተመትቼ ነበር እንዴ?' የሚሉት። በሩጫ ውስጥ፣ በጉዞ ላይ ጉዳት አይታወቅን ይሆናል። ስለዚህ የፍተሻ ጊዜ አስፈላጊ ነው። ራስን የመፈተሽ፣ ቦታን የመፈተሽ፣ የቃል ኪዳን እድሳት ጊዜ አስፈላጊ ነው።

2. የአለቆች ምሳሌነት

ነህ. 10፥1-27 የፈረመት አለቆች ዝርዝር ነው። አለቆች በሁሉ መሪዎች፣ ፊተኞች፣ ግንባር ቀዳሚዎች ሲሆኑ ድንቅ ነው። አንዳንድ አለቆችና መሪዎች ራሳቸውን ከሚመሩት መንጋ በጣም የራቁና ራሳቸውን ያራቁ፣ ያገለሉ ይሆኑና አይታዩም። አንዳንዶቹ ደግሞ በሕዝቡ ውስጥ ሚሙተው እስኪጠፉ ይደርሱና የመሪነት ሚናቸው አይኖርም። ነህምያን እስካሁን እንዳየነው መሪነቱ ግልጽ ሆኖ ከሕዝቡ ግን ራሱን ያገለለ ሰው አለመሆኑ ይታያል። እንዲያውም ለአለቃ የተገባውን ድርጎ እንኳ ያልፈለገ፣ ከሕዝቡ ያልራቀ፣ ራሱን ያላገለለ ሰው ነው። እዚህም ከሌሎቹ መሪዎችና አለቆች ጋር አብሮ የፈረመ መሪ ነው። ነህምያ የብቻ መሪ ሳይሆን የጋራ፣ የቡድን መሪ ነው ማለት ነው። የቡድን መሪነት ዓይነተኛ መሪነት ነው። ስለ ቃል ኪዳኑ ሲናገሩ እንዲያውም፤ አለቆቻችንም ሌዋውያኖቻችንም ካህናቶቻችንም ያትመብታል ነው ያሉት። ብዙ ናቸው። “አለቃችን ነህምያ ያትመብታል” አላሉም።

አስተዳደርን በተመለከተ በዓለማዊውም፣ በተለይም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የአንድ ሰው ብቻ ወይም ነጠላ አመራር ወይም የአንድ ሰው የበላይነት ትክክል አይደለም ብዬ አምናለሁ። እርግጥ ነው፤ የሚወከል አንድ ሰው መኖሩ ተገቢ፣ እንዲያውም አስፈላጊ ነው። ስጦታውና ጸጋው ከኖረውና ራሱም በጌታው የተመራ ከሆነ ደግሞ ድንቅ ነው። ግን ያ ሰው አምባ ገነን መሆን፣ ፈላጭ ቆራጭ መሆን የለበትም። መንጋን ይዘው ወደ ገደል የገቡ እንደዚህ ገደብ የሌለው ሥልጣን የያዙ ሰዎች ናቸው።

አለቆቻችንም ሌዋውያኖቻችንም ካህናቶቻችንም ያትሙባታል አሉ። ግሩም ነው። ነህምያ ባይኖር ሌሎች ነህምያዎች አሉ። ነህምያ አለቃ ነው፤ ከአለቆች አንዱም ነው። ነህ. 10፥1-27 ካህናት፣ ሌዋውያን፣ እና ወንድሞቻቸው የተባሉ 84 ሰዎች ተዘርዝረዋል። እነዚህ አለቆች ናቸው። በአመራር ውስጥ ክፍተትና ቀውስ የሚፈጠረው ብቸኛ መሪዎች ሲመሩ ኖረው ዘወር ሲሉ ነው። ሲመሩ ለዘላለም የሚኖሩ ይመስላቸዋል። እነሱ ከሌላ ምንም ነገር መደረግ የለበትም ብለው ያምናሉ። ድንገት በሕመም፣ በሞት፣ በቅሌት፣ በጥያቄ ከስፍራው ሲነሡ ክፍተቱ ገደል ይሆናል። አሳታፊና አብሮ መሪ መሆን ጥበብ ነው። የቡድን አመራር በቡድኑ ውስጥ ያሉ ሰዎችን ጥንካሬ የሚከተል ነው እንጂ የቡድን አመራር ስለሆነ ብቻ ስኬታማ ይሆናል ማለት አይደለም። በነህ. 13 የምናየው ችግር ነህምያ በኢየሩሳሌም ባልነበረባቸው ጊዜያት ከነህምያ ጋር የነበሩት አለቆች እንደ ነህምያ ቆራጦችና እግዚአብሔርን የሚፈሩ ሰዎች እንዳልነበሩ ያሳያል። ነጠላ መሪ መልካም የሚሆንበት ጊዜዎች እንዳሉ ሁሉ የቡድን አመራርም በውስጡ የተሰባሰቡትን ሰዎች እንደሚመስልም መታሰብ አለበት።

3. ሕዝቡና አለቆች አንድ ልብ ነበራቸው

28፤ የቀሩትም ሕዝብ፣ ካህናቱም፣ ሌዋውያኑም፣ በረኞቹም፣ መዘምራንም፣ ናታኒምም፣ ከምድርም አሕዛብ ወደ እግዚአብሔር ሕግ ራሳቸውን የለዩ ሁሉ፣ ሚስቶቻቸውም፣ ወንዶችና ሴቶች ልጆቻቸውም፣ የሚያውቁትና የሚያስተውሉትም ሁሉ ወደ ወንድሞቻቸው ወደ ታላላቆቻቸው ተጠጉ፤

ሕዝቡ ወደ አለቆቻቸው መጠጋታቸው አንድነታቸውን የሚገልጥ ነው። በሕዝቡና በአለቆች መካከል መለያየት የለም። ናታኒም የተባሉት የመቅደስ የጉልበት አገልጋዮች ናቸው። ከምድር አሕዛብ ወደ እግዚአብሔር ሕግ ራሳቸውን የለዩ የተባሉት ምናልባት ከአሕዛብነት ወደ ይሁዲነት የመጡ ናቸው፤ ያለዚያም ራሳቸውን ከአሕዛብ ርኩስ ነገር ለመለየት የወሰኑ ሰዎች ናቸው። ሁለቱም መሆን ይችላሉ፤ አይሁድ ያልሆኑ አይሁዳዊ መሆን ይችላሉ። በአስቴር መጽሐፍ ይህ ታይቶአል፤ አስ. 8፥17። ምናልባት ለሕጉ ለመገዛት ከአሕዛብ ጋር ከመጣበቅ ራሳቸውን የለዩ ሰዎችን መናገሩ ይሆናል። እነዚህ ሰዎች ሁሉ ወደ ታላላቆቻቸው ተጠጉ።

ታላላቆቻቸው የተባሉት ከላይ የተዘረዘሩት 84 ካህናት ሌዋውያንና አለቆች ሆነው አለቆችና ሕዝቡ የተሳሰሩ፣ አብረው የተጠመዱ፣ አንድ ልብ ያላቸው፣ ያልተለያዩ መሆናቸውን ነው። የልብ አንድነት ሲጠፋ ክፉ ነገር ነው። የልብ አንድነት ሲጠፋ የቋንቋ አንድነት ይጠፋል። ቋንቋና ቃል አንድ ካልሆነ የጀመሩት እዳር አይደርስም፤ እንደ ባቢሎን ሰዎች ግንብ ሆኖ ይቀራል። በመታነጽ፣ በመገንባት ፈንታ መፈራረስ፣ መፈረካከስ ይሆናል። የልብ አንድነት ሲጠፋ መተማመን ይጠፋል። መሰጣጠን ይጠፋል። በመሳ. 5፥2 በእስራኤል ውስጥ መሪዎች ስለ መሩ፣ ሕዝቡም ነፍሳቸውን በፈቃዳቸው ስለ ሰጡ፣ እግዚአብሔርን አመሰግኑ፤ ብለው ተቀኙ ዲቦራና ባርቅ። መሪዎችና ሕዝብ አብረው ሲገመዱ፣ እግዚአብሔርም ሲመሰግን ይታያል። በማህበር ውስጥ ይህ ሁሌም እንዲሆን መጸለይ ተገቢ ነው።

4. ቃል ኪዳን በተግባር የሚታይ ነው

ከ29 ጀምሮ እስከ ምዕራፉ መጨረሻ ድረስ ያለው መሐላና ቃል ኪዳናቸው ነው። ብዙ ነገሮች ተካትተዋል። አምስት ዋና ዋና ነገሮች ተካትተዋል።

- በሕጉ ለመሄድ ቃል ገቡ፤ (29) የሆነው ሁሉ ነገር የሆነውና የደረሰባቸው ሁሉ የደረሰባቸው ሕጉን በመጣላቸው እንደሆነ ተረድተዋል። አሁን የሚበጃቸው ወደ ሕጉ መመለስ ነው። ሕጉን መጠበቅ ነው።

መስመሩን የሳቱበትን ቦታ አውቀዋል። ስንስት ከመስመር ለመውጣት በጣም መታጠፍ የግድ አይኖርብንም። በተሳሳተ Exit ወጥተን እናውቃለን? አንዳንዴ መስመር ወይም መንገድ ለቀን የምንወጣው ከዳር መንገድ ስለምንነዳ ነው። ወደ መሐል መግባት አንፈልግም፤ እንዲያው በዳር በዳር! ሳናውቀው ውልቅ ብለን እንወጣለን። የዳር ነጂዎች እድል ፈንታ ሳያውቁ መውጣት ነው። ወደ ተገቢው መንገድ በመጓዝ ካልሆነ በቀር መሃል ገብተን እንጓዝ! መውጣት ቀላል ነው ለመመለስ ግን ልፋት አለ። ስተን ከወጣን ወደ መስመር ለመግባት ተመልሰን ወደ መንገዱ መምጣት አለብን። እነዚህ ሰዎች ያፈነገጡት ከሕጉ ነው። ሲወጡ ቀላል ነበር። ግን ዋጋ ከፈሉ፤ ተመልሰው መንገዳቸውን ከማግኘታቸው በፊት ባዘኑ። ተቀጡ። ዋጋ ከፈሉ።

- ከአሕዛብ ጋር ላለመደባለቅ (30) ከአሕዛብ ጋር መደባለቃቸው ያመጣባቸው መዘዝ ቀላል አይደለም። መደባለቅ የጀመሩት ገና ጥንት ነው፤ ዘጸ. 12፥38 ደግሞም ሌላ ብዙ ድብልቅ ሕዝብ መንገዳችንና ላምታችን እጅግ ብዙም ከብዶች ከእነርሱ ጋር ወጡ ይላል። ገና ሲወጡ። ወደ ተስፋ አገራቸው ከገቡ በኋላም ቅይጥነታቸው አልተዋቸውም። ካሸነፉአቸው፤ ካስገበሩአቸው ሰዎች ጋር ተደባለቁ። መሪዎቻቸው እነ አክዓብ ከነ ኤልዛቤል ጋር፤ እነ ሰሎሞን ከአሕዛብ ሴቶች ጋር ተደባለቁ። አሁን ግን ጥፋታቸውና የአባቶቻቸው ጥፋት ገባቸውና ላለመደባለቅ፤ በማይመች አካሄድ ከማያምኑ ጋር ላለመጠመድ ቃል ገቡ። ክፉ ባልንጀርነት መልካሙን ዓመል እንደሚያጠፋ ገባቸው።
- ሰንበትንና ሱባዔን ለመጠበቅ (31) ሌላ የገባቸው ነገር ማረፍ ነው። ቀድሞ እነርሱ ሳያርፉ ምድሪቱንም ሳያሳርፉ ኖሩ። እግዚአብሔር በአዋቂነቱ ሰንበትን ሰጥቶአቸው ነበር። ከሰባት ቀን በአንዱ እንዲያርፉ። ሱባዔንም ሰጣቸው በሰባት ዓመት ምድሪቱም እንድታርፍ። ቢገባቸው ኖሮ በረከቱን የሚያዩበት መፈተኛቸው በሆነ ነበር። በስድስተኛው ዓመት ሊባርካቸው በሰባተኛው ዓመት ሳይዘሩ እስከ ዘጠነኛው ዓመት ምርት ድረስ ሊበሉ ቃል ገብተዋቸው ነበር፤ ዘሌ. 25፥20-22። ማን ይመን? ማን በእግዚአብሔር ይታመን? ኋላ ግን ምድሪቱ በሰባት ዓመት አንዴ ሳይሆን የተጠራቀመ ሰንበቶቿን አወራርዳ ፈጽሞ ለሰባ ዓመት የተፈታች ሆነች፤ ዘሌ. 26፥34፤ 2ዜና 36፥21።

እነነህምያ ብዙ ቆይተው ነው የመጡት። አሁን እግዚአብሔር በእውነት አሳራፊ መሆኑ ገባቸው።

ምሕረት ለካ ስለሮጡ አይደለም! እረፍትም ለካስ ስለለፉ አይደለም። የሚያሳርፍ እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር ሕዝቡ እንዲያርፍ የሚወድ አምላክ ነው። ከፍጥረት ጀምሮ ይህ ይታያል። ለእግዚአብሔር ሰባተኛው፣ ሥራውን ሁሉ የፈጸመበት ቀን ለአዳም የመጀመሪያ ቀን ነው፤ የእረፍት ቀን ነው። አዳም ቀኑን፣ ዘመኑን፣ ኑሮውን በማረፍ ነው የጀመረው። በኢያሱ ወደ እረፍት መርቶ አስገባቸው፤ ግን አረፉ? አላረፉም! ከብዙ ዘመን በኋላ የዕብራውያን ጸሐፊ በዕብ. 4፥8-9 ኢያሱ አሳርፎአቸው ኖሮ ቢሆንስ፣ ከዚያ በኋላ ሰለ ሌላ ቀን ባልተናገረ ነበር። እንግዲያስ የሰንበት ዕረፍት ለእግዚአብሔር ሕዝብ ቀርቶላቸዋል ይላል። ያ የቀድሞው ዕረፍት የአሁኑ በክርስቶስ ያለው ዕረፍት ምሳሌ ነው። ኢያሱ አላሳረፋቸውም፤ ዳዊትም አላሳረፋቸውም። ክርስቶስ ግን ያሳርፋል። እግዚአብሔር በጸጋው የሰጠንን እረፍት እንረፍ! ከልፋት እንረፍ። በሰንበት እንረፍ። በፊቱ እፎይ እንበል።

- ለካህናት እና ለመቅደስ የሚያስፈልጉትን ነገሮች ሁሉ ለማቅረብ፣ ለመስጠት ቃል ገቡ፤ (32-38)

በዓመት የሰቅል ሢሶ፣ ቁ. 32-33፤ እንጨት፣ ቁ. 34፤ የመሬታቸውንና የከብቶቻቸውን በኩራት፣ ቁ. 35-37፤ አሥራት፣ ቁ. 37-38። እነዚህን ነገሮች ለማቅረብ ቃል ገቡ። እነዚህ ሰዎች የደላቸው ቱጃሮች አይመስሉም። ለእግዚአብሔር ቤት ለመስጠት የደላቸው ባለ ሀብቶች መሆን የለባቸውም። ለእግዚአብሔር ቤት ለመስጠት ሀብት የምንጠብቅ ከሆንን ተስፋ እንቁረጥ። ሀብት እናገኝ ይሆናል፤ ግን አንሰጥም። ስላገኘን የምንሰጥ ይመስለናል! አንሰጥም። ስናገኝ አሁንም የበለጠውን እንጠብቃለን እንጂ አንሰጥም። ያንንም ስናገኝ አሁንም የበለጠውን እንጠብቃለን፤ ስለዚህ አንሰጥም። የምንሰጥ ከሆንን ግን ሀብት አንጠብቅም! ካለን፣ ከተሰጠን በደስታ እንሰጣለን።

ስለ አስራት ጥቂት ልበል። እነዚህ ሰዎች አሥራት ብቻ አይደለም እየሰጡ ያሉት። ከአሥራት ሌላ በኩራት (የከብትና የእህል)፣ እንጨት፣ የሰቅል ሢሶ በዓመት ሊሰጡ ቃል ገቡ። አሥራት ትንሹ ስጦታ ነበር በብሉይ ኪዳን። ሆኖም አሥራት የብሉይ ኪዳን ሥርዓት ነው። አሥራት በወንጌላት በማቴ. 23፥23 እና ሉቃ. 11፥42 ፈሪሳውያን ሲወቀሱ ተጠቅሶአል። ከአዝሙድና ከእንስላል፣ ከከሙንና ከጤና አዳም አሥራት ያወጡ ነበር ፍርድን፣ ምሕረትን፣ ታማኝነትን፣ እግዚአብሔርን መውደድን እየተው። በዚህ ትምህርቱ ጌታ አሥራትን አልነቀፈም፤ ግን ዋናው መረሳቱን ነው የነቀፈው። በሕግ ሥር ነበሩና ሕግን መጠበቅ ተገቢ ነው። ሌላ ጌታ አሥራትን የጠቀሰበት ስፍራ ፈሪሳዊውና ቀራጩ ስለጸለዩት ጸሎት ሲያስተምር ነበር፤ ሉቃ. 18። ፈሪሳዊው በአሥራቱ ይኮራ ነበር። ከነዚህ ሌላ አሥራት የሚለው ቃል የተጻፈው በዕብ. 7 ስለ መልክ ጼዴቅ በተጻፈበት ስፍራ ነው። ሰባት ጊዜ ቃሉ ተጽፎአል። ወደ ብሉይ ሥርዓት አያመለከተ እየተናገረ ነው።

በአዲስ ኪዳን ስለመሰጠት የተነገረን ነገር ቢኖር በደስታ እንድንሰጥ፤ በኅዘን ወይም በግድ ሳይሆን በልባችን እንዳሰብን እንድንሰጥ፤ 2ቆሮ. 9፥7፤ እና በልግስና እንድንሰጥ፤ ሮሜ. 12፥8 ነው። 10% ይሁን ወይም ከዚያ ይብለጥ ወይም ይነስ ያ ትልቁ ቁም ነገር አይደለም። አንድ እውነት ግን አለ፤ በብሉይ ኪዳን ዘመን፤ በሕግ ሥርዓት ከአሥራት በላይ ከተሰጠ በጸጋ ዘመን ከዚያ ሊበልጥ እንጂ ሊያንስ አይገባም። ግን በአዲስ ኪዳን የተደነገገ ሕግ ስለሌለ መንፈስ ቅዱስ በልባችን የሚያስቀምጠውን እናድርግ። ሕግ አድርገን ያንን ለመጠበቅ ከምንሰጠው ብዙ% ይልቅ በደስታ ሐሴት እያደረግን እያመለከነው የምንሰዋው ትንሽ% ይበልጣል። ደስታና ልግስና አለበታ! የልባችን አሳብና የመንፈስ ቅዱስ መስማማት አለበታ! ኅዘን የለበትማ! አልተገደድንማ! አልተታለልንማ! ይህ መስዋዕት ነው፤ ፊል. 4፥18፤ ዕብ. 13፥16። ስጦታችን መሥዋዕታችን እንዲሆን እንወዳለን? አሥራት፤ በኩራት፤ ስጦታ፤ መባዕ ወዘተ፤ ሳይሆን፤ 'መሥዋዕት' እንበለው።

- የአምላካችንን ቤት ከቶ አንተውም! የመጨረሻ የመደምደሚያ ቃል ኪዳናቸው ነው። ቀድሞ ጉድ የሆኑት የአምላካቸውን ቤት ትተው እንደሆነ በትክክል ገባቸው።

ቤቱ ወይም ቤተ መቅደሱ ወናም የሆነበት ጊዜ ነበረ፤ ፈራርሶ ለማስጠገኛ ገንዘብ የተዋጣበት ጊዜም ነበረ። ተዘግቶና ተቆልፎም ነበረ፤ እሳቱ ጠፍቶ፤ ሥዋዕቱ ቀርቶ፤ የገጹ ኅብስት በየሳምንቱ መቀየሩ ተቋርጦ፤ የዕጣኑ መሠዊያ እሳት ጠፍቶ፤ የመቅረዙ መብራት ጠፍቶ፤ ስለ ኃጢአት የሚደረግ የስርየት ደም ቀርቶ፤ ሊቀ ካህናት ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ሳይገባ ቀርቶ ነበር። ይህ ብቻም አይደለም፤ የአምላካቸውን ቤት የጣዖት ቤት ተደርጎም ነበር። በኋላማ የእግዚአብሔር ክብር ቤቱን ትቶት እስኪወጣ ድረስ ደርሶ ነበር። እውነተኛው ኢካቦድ ይህ ነበረ (ሕዝ. 10 እና 11)። አሁን ግን የአምላካችንን ቤት አንተውም፤ ከቶም አንተውም አሉ። ይህ የኛም ቃል ኪዳን ይሁን። እንደ አንድ መዝሙራችን እንዲህ እንበል፤

ምንም ይሁን ምንም ይምጣ
ካምላካችን ቤት ላንወጣ
ቃል ኪዳኑን ላንረሳ ላንተወው
መሐላችን ይኸው።

ለወይይት

የፍተሻ ጊዜ፡ የቃክ ኪዳን ሽድሳት ጊዜ አስፈካሊ ነውን ከምን? በነህምያ ዘመን አከቆች በሁኩ መሪዎች፡ ፊተኞች፡ ግንባር ቀዳሚዎች መሆናቸው ምን ያስተምረናል? የነህምያ የአመራር ሰነድ ነጠካ አከመሆኑ፡ ቡድናዊ አመራር መሆኑ ምን ያስተምረናል? ከመስመር መውጣት ቀክቅክ ኪሆን ይችላል፤ የመመከሰ ዋጋ ምን ያህል እንደሆነ ሰናሰብ ምን ይሰማናል? የምንገባው ወይም የምናድሰው ቃክ ኪዳን አካል? እነዚያ በሕገ ከመሄድ ቃክ ገቡ፤ እኛስ? እነዚያ ከሚረፍ ቃክ ገቡ፤ እኛስ? እነዚያ ከመሰዋት ቃክ ገቡ፤ እኛስ? እነዚያ የአምላካቸውን ቤት ካከመተው ቃክ ገቡ፤ እኛስ?

ነህምያ ምዕ. 11-12

በቅድስት ከተማ ዋጋ ከፍሎ መኖር

ነህ. 11፥1-3

1፤ የሕዝቡም አለቆች በኢየሩሳሌም ተቀመጡ፤ ከቀሩትም ሕዝብ ከአሥሩ ክፍል አንዱ በቅድስቲቱ ከተማ በኢየሩሳሌም፤ ዘጠኙም በሌሎች ከተሞች ይቀመጡ ዘንድ ዕጣ ተጣጣሉ። 2፤ ሕዝቡም በፈቃዳቸው በኢየሩሳሌም ለመቀመጥ የወደዱትን ሰዎች ሁሉ ባረኩ። 3፤ በኢየሩሳሌምም የተቀመጡት የአገሩ አለቆች እነዚህ ናቸው፤ እስራኤል ግን ካህናቱም ሌዋውያኑም ናታኒምም የሰሎሞንም ባሪያዎች ልጆች እያንዳንዳቸው በየርስታቸውና በየከተማቸው በይሁዳ ከተሞች ተቀመጡ።

በነህምያ ዘመን የኢየሩሳሌም ከተማ ለ70 ዓመታት ወና ከሆነች በኋላ ሰዎች ጥቂት በጥቂት እየኖሩባት ደግሞ ሌላ 70 ወይ 80 ያህል ዓመታት ቆይታለች። ከዚህ በፊት በዕዝራና ተባባሪዎቹ መቅደሱ ታድሶአል። አሁን በነህምያ መሪነት ቅጥር ተሠርቶ አልቋል። ኢየሩሳሌም አሁን ከተማ መስላለች። ግን ከተማ ያለ ነዋሪ ከተማ አይሆንም። አገር ያለ ሕዝብ ወይም ያለ ዜጋ አገር እንደማይሆን ማለት ነው። ነህምያ ቅጥሩን ሲሠራ እንዲያው ለይስሙላና ለምልክት ብቻ እንዳልሆነ ግልጽ ነው። አንድ ቤት ሲሠራ ሊኖርበት ነው። አጥር ሲታጠር፤ ቅጥር ሲቀጠር ቅጥር ግቢው ውስጥ ዘና ሊሉበት፤ አበባ ሊተክሉበት፤ ምድጃ ሠርተው በቆሎ ወይ ሥጋ ሊጠብቡበት ነው። የከተማ ቅጥር ሲሠራም በከተማዋ ውስጥ ሰዎች ረግተው እንዲቀመጡ ነው።

የኢየሩሳሌምን ቅጥር ሲሠራ ነህምያ ምኞቱ ይህ ነበረ። ቀደም ሲል ባየነው በነህ. 7፥4 ከተማይቱም ሰፊና ታላቅ ነበረች በውስጥዋ የነበሩ ሕዝብ ግን ጥቂቶች ነበሩ፤ ቤቶቹም አልተሠሩም ነበር ይላል። ይህ ጥቅስ በውስጥዋ ያሉት ቤቶች ገና አለመሠራታቸውን ያመለክታል። ሌላው ለዚህ ክፍል የተፈለገው ቃል ከተማይቱ ሰፊና ታላቅ ሆኖ ሳለ ነዋሪዎቹ ሰዎች ጥቂቶች መሆናቸውንም ያሳያል። የነህምያንም ሕልም ያሳየናል፤ ሕልሙ እንደቀድሞው በኢየሩሳሌም ውስጥ ሰዎች ሞልተው፤ ረግተው፤ ተዘልለው እንዲኖሩ ነው። ከዚያ በ7፥5 ሕዝቡን ሊቆጥር የተነሳበት ዓላማም ይህ አሁን እዚህ የምናየው በከተማዋ ሰዎች እንዲኖሩ መፈለጉ ነው።

ያኔ ዘመናዊ ኢንዱስትሪዎች አልነበሩም፤ የቱሪዝም፤ የሰርቪስ ኢንዱስትሪ የሉም። ዋናው ኢኮኖሚ እርሻ ነው። መንግሥትና መንግሥታዊ ተቋማትም የሉም። ስለዚህ ርስት ትልቅ ነገር ነው። በከተማ የሚኖሩ ከሌሉ ወደ ከተማ ለመኖር የሚሄድ የለም። የሚሄድ ከሌለ የሚኖር የለም ማለት ነው። በከተማ ውስጥ ሰዎች መኖራቸው ደግሞ ለገጠሮቹም አስፈላጊ ነው።

የተረፈ እህል መሸጥ አለበት፤ እና ገዢ መኖር አለበት። ስለዚህ ከተማና የከተማ ነዋሪዎች ያስፈልጋሉ። ሁለት ጥያቄዎችን እንጠይቅ፤ 1ኛ፡ በከተማዋ ለመኖር ዋጋዎቹ ምንድን ናቸው? 2ኛ፡ የተቀመጡትስ እነማን ናቸው?

1ኛ፡ ዋጋዎቹ ምንድን ናቸው?

በዚያን ጊዜዋ ኢየሩሳሌም መኖር ቀላል ነገር አልነበረም። ግን የግድ መኖር ያለባቸው ሰዎች ከኖሩ በኢየሩሳሌም በዚያን ጊዜ መኖር የሚያስከፍላቸው ዋጋዎች አሉ። የሚከፈል ዋጋ አለ። በዘመናችን በትልቅ ከተማ መኖር ከተማ መሆን ነው። የሰለጠኑ፡ የተማሩ፡ ዘመናዊ መሆን ነው። አለመኖር ደግሞ ገጠሬ፡ ገበሬ መሆን ነው። ከአዲስ አበባ መምጣትና ከቅምብቢት መምጣት ልዩነት አላቸው። በሰለጠነውም አገር እንኳ ምንም የጎደለ ነገር ሳይኖር ትንሽ ከተማ ወይም እርሻ ውስጥ መኖርና የሞቀ ከተማ ውስጥ መኖር ይለያያሉ። ለብዙ ዓመታት የኖርንባት ብሩክስ ትንሽ ከተማ ናት። ከብሩክስ መጣን ስንላቸው እግራችንን እግር ሳይሆን ኮቴ ይመስል ወይም ከማጅራታችን ላይ እንደ ፈረስ ጋማ ያለን ይመስል የሚያዩን አሉ። ወይም አንድ ሰው አጠገባችን ካለው በበቆሎ ምርት የታወቀ ከተማ ከቴበር መጣሁ ካለ በቆሎ መስሏቸው እላዩ የበቀለ ቅጠል ሊፈልጉ የሚሞክሩ አይታጡም። ይህ የዘመናዊነት ጉዳይ የዛሬ ችግር ሊሆን ይችላል።

የያኔው በኢየሩሳሌም የመኖር ችግር ግን የከተማነትና ገጠሬነት ልዩነት አይደለም። ችግሩ እውነተኛ የሚታይ የሚዳሰስ ችግር ነው። ዋጋውም ቀላል አይደለም።

ሀ. በኢየሩሳሌም መኖር ማለት ርስትና መሬትን መተው ማለት ነው። ርስቱ ያለው፡ እርሻው ያለው፡ ግጦሹ ያለው በገጠር ነው። ያ ኅብረተ ሰብ በእርሻ የሚደገፍ ኅብረተ ሰብ ነው። ርስትን መተው ምድራዊ ጥቅምን መተው ማለት ነው።

ለ. በኢየሩሳሌም መኖር ማለት ከዘመድ አዝማድ መለየት ወይም መራቅ ነው። ጓደኞችና ወዳጆችን መተው ማለት ነው።

ሐ. የዚያኔዋ ኢየሩሳሌም ወና ሆና የኖረች፡ የሚሰብ ነገር የሌላት ከተማ ናት። የተሟላ ምጽት በሌላት ከተማ ስለኖሩ የሚመጣ መከራን ለመቀበል መቁረጥ ነው። የያኔዋ ኢየሩሳሌም መጠገንና መሠራት ያለባት ብዙ የጎደሉአት ነገሮች ያሉባት ከተማ ናት። በጎደሎ ከተማ መኖር ቀላል አይደለም። እንኳን በጎደሎ፡ በትንሽ ከተማ መኖር እንኳ ቀላል አይደለም።

መ. ምንም ወና ሆና ብትቆይም፤ ምንም መንግሥት ባይኖራቸውም፤ ኢየሩሳሌም ዋና ከተማ ናት፤ መናገሻ ከተማ፤ የመሪ ወይም የርዕሰ ብሔር ወይም የመንግሥት መቀመጫ ናት፤ የጠላት ጥቃት ዲላማ የምትሆን ከተማ ናት። ስለዚህ የጥቃት ዲላማ ለመሆን መቁረጥ ነው። ወራሪ ከመጣ የሚነጣጠረው ዋና ከተማ ላይ ነው። ዋና ከተማ ከተያዘ አገር እንደተያዘ ነው፤ አዲስ አበባ ላይ ባንዲራ ሲተከል ነበረ ሮማ ውስጥ ኢትዮጵያ ተያዘች ተብሎ አዋጅ የተነገረው። ኃይለሥላሴ ሲገቡም መናገሻ ከተማዋ ገብተው ባንዲራ ሲሰቅሉ

ነበር አገሪቱ ነጻ መሆኗ የተነገረው። ኋላ መጋቢት 28 እና ሚያዝያ 23 አወዛግቦ በደርግ መጋቢት 28 ሆኖ ነበር። መጋቢት 28 በምዴላ ጎጃም አድርገው ሲገቡ ባንዲራ የተሰቀለበት ነው። መናገሻ ከተማን መያዝ ትልቅ ነገር ነውና ለጠላት ጥቃት መጋለጥ ነው።

ከተማዋ ይህች ናት፤ የሚከፈሉት ዋጋዎችም እነዚህ ናቸው።

2ኛ፡ የተቀመጡትስ እነማን ናቸው?

እዚያ ለመኖር የወሰኑ ወይም የተወሰነባቸው ሰዎች ይህን ዋጋ ለመክፈል የፈቀዱ ናቸው።

ሀ. አለቆች (የመሪዎች ምሳሌነት)

ይህን ዋጋ ለመክፈል ከፈቀዱት ሰዎች ቀዳሚዎቹ መሪዎቹ ናቸው። ቀደም ብለን እንዳየነው መሪዎች ፊተኞች እንደሆኑ እዚህም በፈቃደኝነት ቀዳሚዎች ሆነዋል። 11፡10 የሕዝቡም አለቆች በኢየሩሳሌም ተቀመጡ ይላል። እዚህም የአለቆች ምሳሌነት ይታያል። በነህ. 10 ፈራሚዎች በመሆን የሚደረገውን ለማድረግ፣ ሕጉን ለመጠበቅ፣ ለመቅደሱ የሚያስፈልገውን ለመስጠት ቃል እንደገቡ እዚህም ግንባር ቀደም ሆኑ። መሪዎች ከኋላ ሆነው እየነዱ እነርሱ የማያደርጉትን፣ 'አድርጉ' እያሉ ሲያዝዙ እና ምሳሌ ሆነው እያደረጉ 'አድርጉ' ሲሉ የተለያዩ ነው።

ጳውሎስ በፊል. 3፡17 ወንድሞች ሆይ፥ እኔን የምትመስሉ ሁኑ፥ እኛም እንደ ምሳሌ እንደምንሆንላችሁ፥ እንዲሁ የሚመላለሱትን ተመልከቱ በፊል. 4፡9 ደግሞ፥ ከእኔ የተማራችሁትንና የተቀበላችሁትን የሰማችሁትንም ያያችሁትንም እነዚህን አድርጉ፤ የሰላምም አምላክ ከእናንተ ጋር ይሆናል አለ። ያያችሁት ካለ እርሱ ሲያደርግ ያዩት ነገር አለ፤ አድራጊ ነው ማለት ነው። በ2ተሰ. 3፡9 ደግሞ፥ ይህም እኛን ልትመስሉ ራሳችንን እንደ ምሳሌ እንሰጣችሁ ዘንድ ነበር እንጂ፥ ያለ ሥልጣን ስለ ሆንን አይደለም አለ። ጴጥሮስም፥ ለመንጋው ምሳሌ ሁኑ እንጂ ማኅበሮቻችሁን በኃይል አትግዙ አለ፤ 1ጴጥ. 5፡3።

መሪዎች የማያደርጉትን ነገር ሊያስደርጉ መብት የላቸውም። ያላቸው ከመሰላቸው ያንን መብት ከወሰዱበት ስፍራ ሊመልሱት ይገባቸዋል። ግብዞች መሆናቸውን ማወቅ ይኖርባቸዋል። እነዚህ፥ 'እናንተ በከተማ ኑሩ እኛ በርስታችን እንቀመጣለን' አላሉም። የሕዝቡም አለቆች በኢየሩሳሌም ተቀመጡ፤ ነው የተባለው። መሪዎች እንደ መሪዎች ሲሆኑ ሌሎችም እነርሱም ለመምሰል የሚከብዳቸው አይኖርም።

ለ. ፈቃደኞች

ከመሪዎች ቀጥሎ ከሕዝቡም ለመኖር የፈቀዱና ዕጣ የወደቀባቸው ነበሩ። ሁለት ዓይነት ሰዎች እንደሆኑም ልብ እንበል።

ለ. 1. የመጀመሪያዎቹ ሰዎች ዕጣ የወደቀባቸው ናቸው። ከ10 ዘጠኙ በርስታቸው ሊቀመጡ፤ ከ10 አንድ ደግሞ በኢየሩሳሌም ሊቀመጡ ዕጣ ወጣ። በዕጣው መሠረት የተቀመጡ ሰዎች ዝርዝር በምዕራፉ ውስጥ ተጽፎአል። እነዚህ ዕጣ ሲወጣ ዕድላቸውን በማማረር ፈንታ እሺ ያሉ ነበሩ።

ለ. 2. ሁለተኞቹ ፈቃደኞቹ ናቸው፤ ቁ. 2 2፤ ሕዝቡም በፈቃዳቸው በኢየሩሳሌም ለመቀመጥ የወደዱትን ሰዎች ሁሉ ባረኩ ይላል። እነዚህ በረከት የተቀበሉ የፈቃድ ነዋሪዎች ናቸው። ማን ይኖራል የሚያስፈራ ቦታ? የደፈሩና የፈቀዱም ነበሩ።

እነዚያ ባለ ዕጣዎቹ ስለወጣባቸው የሚኖሩ ናቸው። እንደወጣባቸው እንጂ እንደ ወጣላቸው ላይቆጥሩ ይችላሉ። ቢሆን ቢሆን ባይወጣባቸው የሚፈልጉ ይመስላሉ። ከወጣ ደግሞ፤ 'መቸስ ምን ይደረግ?' ብለው የሚኖሩ ሊሆኑ ወይም ሳያጉረመርሙ የተቀበሉ ናቸው። እነዚህ ግን፤ 'ስማችን ዕጣው ውስጥ አይግባ፤ ፈቃደኞች ነን ለመኖር' ያሉ ናቸው። ቀድሞም የተባረከ ሕይወት ያላቸው ናቸው፤ ሕዝቡም ባረኩአቸው።

በዕጣ የተቀመጡ ነበሩ፤ የፈቀዱ ነበሩ። የትኛው ይሻላል? በዕጣ ወይስ በፈቃድ? ይህ የአንዳንድ አገልጋዮችን ሕይወት ያመለክታል። አገልግሎታችንን ስንመለከት ምን ዓይነት አገልጋዮች ነን? አገልግሎት ዕጣ ስለወጣብን፤ ግድ ስለሆነብን፤ ስለተመረጥን፤ ስለተገፋፋን፤ መርሐ ግብር ወጥቶ በዚህ እሁድ ወይም በዚህ ቅዳሜ ስለተባልን የምናደርገው የምናገለግለው ነው ወይስ በፈቃዳችን የምንሠዋው መሥዋዕት ነው?

በኢየሩሳሌም መቀመጥ በዚያን ዘመን ቀላል ዋጋ አይደለም። እኛም ዋጋ በሚጠይቅ ከተማ የምንኖር ነን። የያኔዋ ኢየሩሳሌም ቅድስቲቱ ከተማ ተብላለች 11፤1፤18። ሌላ ቅድስቲቱ የተባለችው አዲሲቱ ኢየሩሳሌም ናት፤ በራእ. 21፤2 እና 10 እና 22፤19 እናገኛለን። እርሷም ወደፊት የምንኖርበት ናት። ዕብ. 13፤14 በዚህ የምትኖር ከተማ የለችንምና፤ ነገር ግን ትመጣ ዘንድ ያላትን እንፈልጋለን ይላል። አሁን በእርስዋ ውስጥ ገብተን አንኑር እንጂ የእርሷ ዜጎች ነን። በውስጧ ባንኖርም እንደ ዜጎቿ እንኖራለን፤ ፊል. 3፤20፤ ዕብ. 11፤16።

ስለዚህ እነዚያ እንደተዉ እኛም የምንተዋቸው ነገሮች አሉ። የሰማያዊቱ ኢየሩሳሌም ዜጋዎች መሆን ማለት የክርስቶስ ደቀ መዝሙር መሆን ማለት ነው። ደቀ መዝሙርነት ዋጋ ያስከፍላል። የምንጥለው ነገር አለ፤ የምናነሣው ነገር አለ። የምንከተለው ጌታም አለ፤ ሉቃ. 9፤23። በዚህች 'ከተማ' ለመኖር የምትዋቸው ነገሮች አሉ።

- የተውነው ርስት አለ? ወይም የተወን ርስት አለ? ርስት ጥቅም ያለበት ነገር ነው፤ የተሳሰርንበት፤ የተጣመድንበት፤ የተያያዘንበት ነገር ነው። ሃይማኖት ሊሆን ይችላል፤ ባህል፤ ልማድ፤ ወግ፤ ጥቅም ሊሆን ይችላል። ጳውሎስ ጢሞቴዎስን “ትዳር የሚገኝበት ንግድ” ያለው ዓይነት ማለት ነው። የሐንስ ወይም ያዕቆብ ከዓሣ ማጥመድ፤ ጴጥሮስና እንድርያስም እንዲሁ ሲጠሩ ምን አደረጉ? ጴጥሮስ እንኳ ኋላ ሸርተት ብሎ ነበር። ግን

ትተው ተከተሉ። ሌዊ ከመቅረጫ ጠረጴዛው ሲጠራ ምን አደረገ? ትቶ ተከተለ። እኛም የተውነው ነገር አለ? መኖር አለበት። ከተውን ቅር እያለን ነው የተውነው? ከሆነ በሚቀጥለው ፊርማታ ወራጆች ነን። ስለ እነ አብርሃም ሲናገር ዕብ. 11፡13-16 በተለይ ቁ 15 ያን የወጡበትን አገር አሰበው ቢሆኑ፤ ሊመለሱ ጊዜ በሆነላቸው ነበር፤ ይለናል።

- የተውናቸው ዘመድ አዝማድ፤ ጓደኛና ወዳጆች አሉ? እኛ ሳንጠላቸው የጠሉን፤ ሳንተዋቸው የተውን፤ የካዱን ሰዎች አሉ? አብርሃም “ተለይተህ ውጣ” ሲባል ምን አደረገ? እኛም ልንተው ግድ ነው።
- መከራ ባለባት ከተማ ለጊዜው ሊቀመጡ ወደዱ። ክርስትናም መከራ አለበት። ከጳውሎስ መልእክቶች አንዱን ብቻ ብንወስድ፤ ሮሜ. 5፡3-4፤ 8፡17፡35፤ 12፡12 ክርስትናና መከራ ቃንጃዎች (አብረው የተጠመዱ) መሆናቸው ይታያል። ጌታም በዮሐ. 16፡33 ይህንን ነው ያለው። በኢየሩሳሌም መኖር ያኔ መከራ እንደነበረ ዛሬም በክርስቶስ ከተማ መኖር ዋጋ ያስከፍላል። ታዲያ ፈቃደኞች ነን?
- በክርስቶስ ከተማ መኖር የጥቃት ዓላማ መሆንም ነው። ሰይጣን ፍላጻውን ሳያቋርጥ የሚጥልባት ከተማ ውስጥ እንኖራለን? ታዲያ ጥቃት ፈርተን ወደ ርስታችን እንመለሳለን ወይስ እየተከላከልን እንኖርባታለን?

ለወይይት

በነህምያ ዘመን በኢየሩሳሌም መኖር የሚያስከፍከውን ዋጋ እያወቁ ዋጋውን ተምነው በከተማዋ ከመኖር ከቆረጡት ሰዎች ምን እንማራኩን? በክርስትና ሕይወት መኖር ወይም ደቀ መዝሙርነት የሚያስከፍካቸው ቁርጥ ዋጋዎች እኩ፤ ጥቂቶቹ ምንድን ናቸው? ነኩቃ. 9፡23 እንደምንገነዘበው የክርስቶስ ደቀ መዝሙር ከመሆን የሚደረጉት ነገሮች ምንድን ናቸው?

ነህምያ ምዕ. 11-12

የአገልጋዮች ዝርዝር እና የቅጥሩ ምረቃ

1. የአገልጋዮች ዝርዝር

በነህ. 11 እና 12 ሁለት ትልልቅ የስም ዝርዝሮችን እናገኛለን። የመጀመሪያው በነህ. 11 የተጻፉ ሰዎች ዝርዝር ነው። በዚህ ዝርዝር ክፍል በመጀመሪያ ከዘሩባቤልና ከኢያሱ ጋር የተመለሱት ዝርዝር ተጽፎአል፤ 1-11።

ቁጥር 12 ላይ በየአቂም ዘመን የነበሩት ተጽፈዋል (ይህ የአቂም የኢያሱ ልጅ ነው፤ ቁጥር 10) ይህ ቀጣዩ የአገልጋዮች ትውልድ ነው ማለት ነው። ቁጥር 22 የሚነግረን ደግሞ ከየአቂም በኋላ በልጆቹና በልጅ ልጆቹ ዘመናት ያገለገሉት አገልጋዮች ናቸው። በጠቅላላው በነህ. 12፥ 1-26 የተጻፉት ከኢያሱ ዘመን፥ ማለት፥ መጀመሪያ ከመጡት ጀምሮ እስከ ነህምያ ዘመን የነበሩትና ያሉት ናቸው።

11፥4-9፤ ከይሁዳና ከብንያም ነገድ የተቀመጡ ነበሩ። 11፥10-19፤ ካህናት፥ በጸሎት ጊዜ ምስጋና የሚቀነቅኑ፥ ሌዋውያን እና በረኞች፤ 11፥21 ናታኒም በዖፌል ተቀመጡ፤ ዖፌል ቅጥር ወይም በቅጥር ላይ ወይም አጠገብ ያለ ማማ ሳይሆን አይቀርም። 11፥22-23 መዘምራን፤ ስለ መዘምራን የንጉሥ ትእዛዝ መኖሩና ሥርዓቱም ለየዕለቱ የተሠራ መሆኑ ተጽፎአል። ይህ ምናልባት ሌላ ንጉሥ የላቸውምና አዲስ ትእዛዝ ሳይሆን ከ11ኤና 23 ጀምሮ የሚገነው ቀድሞ በዳዊት ዘመን የተሠራው ሳይሆን አይቀርም። 11፥25-36 በሌሎች ከተሞች የኖሩትን አይሁድና የኖሩባቸውን ከተሞች ይዘረዝራል።

ከዚህ ዝርዝር የምንማረው ትልቅ እውነት ከዚህ በፊት ዝርዝሮች ባሉባቸው ቦታዎች እንደተማርነው እግዚአብሔር ለዝርዝር የሚገደድ አምላክ መሆኑንም ነው። በምዕ. 3 ውስጥ እግዚአብሔር ልፋትን እንደማይረሳ የሚል ንዑስ አሳብ ተምረን ነበር። እግዚአብሔር ስለሚረሳና ስለሚዘነጋ ዝርዝር ያስፈልገዋል ማለት አይደለም። እርሱ አይረሳም፤ አይዘነጋም። ሰዎች ግን ይረሳሉ፤ ስለዚህ መታሰቢያ ወይም ማስታወሻ ያስፈልጋቸዋል። ዘፍ. 40፥23 የጠጅ አሳላፊዎች አለቃ ግን የሴፍን አሳሰበውም፥ ረሳው እንጂ። ይላል። ሰው ይረሳል። የሴፍን መርሳት ያልነበረበት ሰው ረሳ። መረሳት ያልነበረበት ሰው የሴፍ ደግሞ ተረሳ። ሰው ይረሳል።

እነዚህ የአይሁድ ሰዎች እንኳን ሰውን እግዚአብሔርንም የረሱ ሰዎች ናቸው። ሕጉን ያስጻፋቸውን፥ በድንጋይ ላይ ጽፎ የሰጣቸውን፥ ለመታሰቢያ በመጽሐፍ ጻፈው እያለ፥ በቤትህም መቃኖች በደጃፍህም በሮች ላይ ጻፈው እያለ፥ ያስጻፋቸውን ሕግና አምላክ እንኳ የረሱ ሰዎች ናቸው። ስለዚህ እነዚህን ጽፈው ማስቀመጣቸው መልካም ነው። እኛም ዝርዝር ይኑረን፤ እንዳንረሳ። ማስታወሻ ይኑረን፤ እንድናስታውስ። ሰው ዝንጉ ነው። ዝንጉዎች ስለሆንን አስታዋሽ ያስፈልገናል።

2. መንግሥት አልባ ባለ መንግሥት ሕዝብ

ዘ፡24 ላይ የንጉሥ እንደራሴ ወይም የሕዝብ ወኪል የሚሆን ሰው መኖሩ ይታያል። አሁንም ምርኮኞች እንጂ ባለ አገሮች፣ የራሳቸው መንግሥት የሌላቸው፣ ጥገኞች፣ ሲጠራቸው አቤት ብለው ብድግ የሚሉለት ሌላ ገዢ እንዳላቸው ያሳያል። ለነገሩ እነዚህ ሰዎች ተስፋ የተሰጠው ንጉሥ መጥቶ ዘላለማዊና ሁሉን አቀፍ (በአይሁድና በአሕዛብ የተሠራ) መንግሥቱን እስካቆመ ድረስ መንግሥት አልኖራቸውም።

በዘመኑ አይሁድ ምድራዊ መንግሥት የላቸውም፤ ግን ሰማያዊውን መንግሥት የሚያገለግሉበት፣ እግዚአብሔርን የሚያመልኩበት ሥርዓት አላቸው። ምድራዊው መንግሥት መጥፋቱ ትኩረታቸውን ሰማያዊው ላይ አድርጎታል። ቀድሞ የተመለከትነው 'የሰማይ አምላክ' የተባለው ሐረግ ያንን ያሳስባል። የምድራዊ ነገሮቻችን መመናመን ሰማያዊ ነገሮቻችንን ያጎሉታል? አንዳንዴ ምድራዊ ነገሮቻችን ጎዶሎና የሌሉ የሚሆኑት ሰማያዊውን እንድናስብ ይሆን? መንግሥታችንን እያስፋን “መንግሥትህ ትምጣ” ማለት አብረው አይሄዱም። ከልባችን መንግሥትህ ትምጣ ካልን፣ “የኛ መንግሥት ትሂድ” ማለታችን መሆኑን መስማማት አለብን።

‘ደግሞ የምን መንግሥት? እኛ ምን መንግሥት አለን?’ እንል ይሆናል። ትልቁን መንግሥት እንቢኝ የምንል ከሆንን ራሳችንን እንደ ሌላ መንግሥት እኮ መቁጠራችን ነው። ብዙ ጊዜ መንግሥት ተቃዋሚዎችን የሚፈራው፣ የሚጠላው ወይም የሚቀጣው ተቃዋሚዎች ‘መንግሥት’ የሚባል ሌላ አጀንዳ ስላላቸው ነው። በአንድ አገር ሁለት መንግሥት መኖርና መግዛት አይችልም። በጣም የታወቀ የሁለት መንግሥት አገር የአሁኗ እስራኤል ናት “ሁለት መንግሥት ለሁለት ሕዝብ” የሚል መርህ ይዘው ለዓመታት እየተነጋገሩ ያሉበት ንድፈ አሳብ ነው። እርስ በርሳቸውም፣ በተባበሩት መንግሥታት የሴኪዩሪቲ ካውንስልም እየተፈጩ ያለ ጉዳይ ነው። ንድፈ አሳብ እንጂ በተግባር ቀላል አይደለም። ይህ እንደሚቻልና እንደማይቻል ወደፊት ጊዜ ይገልጠዋል።

ወደ መንፈሳዊው ስንመለስ ግን ልንገዛለት የተገባ አንድ መንግሥት አለ፤ እርሱም የክርስቶስ መንግሥት ነው። ያንን መንግሥት የሚቃወም ሌላ መንግሥት ደግሞ አለ። ያም የሰይጣን መንግሥት ነው። እኛ ለእግዚአብሔር መንግሥት እሺ ካላልን የሌላው መንግሥት አገልጋዮች ወይም አጫፋሪዎች ነን። እንደ ፖለቲካ ‘መሃል ሰፋሪ’ የሚባል መደብ የለም። እነነህምያ ምድራዊ መንግሥት ባይኖራቸውም፣ በሌላ ገዢ መንግሥት ሥር ቢሆኑም፣ የሰማይ መንግሥት ዜጎች የሆኑ ሰዎች ነበሩ። የዚህ የሰማይ መንግሥት አገልጋዮች ነበሩ። የሰማይ አምላክ ያከናውንልናል ያሉ ሰዎች ነበሩ። ዋናው ነጥብ ይህ ነው፤ እኛ የሰማይ መንግሥት አገልጋዮች ነን። ሌላ የራሳችን መንግሥት ሊኖረን የተገባን አይደለንም። ከኖረን በራሳችን መንግሥት ላይ እራሳችን መፈንቅለ መንግሥት ማድረግ አለብን።

3. የቅጥሩ ምረቃ / በዓል ማድረግ፣ ማክበር፣ መደሰት

ከ12፥27 ጀምሮ የቅጥሩ ቅደሳ ወይም ምረቃ ነው። ቀድሞ ቅጥሩ በተጨረሰ ጊዜ በደስታ እንደተሰበሰቡና መንፈሳዊው ግንባታ እንደቀጠለ ተመልክተናል። ቅጥሩ ግን እስካሁን በይፋ አልተመረቀም። ቅጥሩ በ52 ቀን በኤሉል ወር ማለቁ ተጽፎአል፤ (6፥15)። ኤሉል 6ኛው ወር ነው። 7ኛው ወር የበዓላት ወር ነው። ነህ. 8 እና 9 ላይ ያየናቸው ጉባኤዎች የተደረጉት በዚህ ወር ነው፤ (8፥1 እና 9፥1)።

በመንገድ ጉዞ milestone የሚባሉ የጉዞ ርቀት መለኪያ ቁጥር የተጻፈባቸው ሐውልቶች አሉ። በማይልስቶኖች መካከል ያለው ጉዞ መረሳት ሳይኖርበት በትልልቆቹ ነገሮች መደሰት መልካም ነው። በእውነቱ ወደ ትልልቆቹ ቦታዎች የሚያደርሱት ትንንሾቹ እርምጃዎች መሆናቸው መረሳት የለበትም። በኪሎ ሜትር ሳይሆን በሜትር ብንቆጥር ብዙ ነጥቦች ይኖሩናል። በዓመት ሳይሆን በወር ወይም በቀን ብንቆጥር ለማመስገን ብዙ ምክንያት ይኖረናል። በቀን ሳይሆን በትንፋሽ ብንቆጥር እስትንፋስ ያለው ሁሉ እግዚአብሔርን ያመስግን ይላልና አመስግኑን አናባራም። ትንፋሻችንንና መንገዳችንን በእጁ የያዘውን እያሰብን 'ትንፋሼንና መንገዴን ሁሉ በጅህ ይዘህ' እያልን ማድነቅ አይበዛብንም። ለምረቃ የሚያደርሰን የየቀኑ ትምህርትና የየሳምንቱ ቴስት አይደል? ለትዳር የሚያደርሰው የየቀኑ ጓደኝነት አይደል?

በክርስትና ሕይወትም ልክ እንዲሁ ነው። ተወልደናል፤ ትልቅ ነገር ነው። አንድ ቀን እንሰናበታለን። አክሊላችንን እንቀበላለን። ከዚህ እስከዚያ ድረስ ባለው ጉዞ እያንዳንዲቷ ቀን ግን ታሪክ አላት። ከጌታ ጋር መራመድ ታሪክ ነው። እያንዳንዲቱን ቀን አንርሳ። ትልልቁም አይረሳ። ይታሰብ። የኢየሩሳሌም ቅጥር በ52 ቀን አለቀ። ግን እያንዳንዲቱ ቀን ድርሻ ነበራት። ታሪክ ነበራት። ትልቁ ቅጥር በትንንሽ ጡቦችና ድንጋዮች ነው የተሠራው! እነዚህ ሰዎች በእያንዳንዲቱ ቀን ሳያመስግኑ አልቀሩም። በተለይ በየአቅጣጫው አሸባሪዎች በወጠሩላቸውና በነዚያ ልብሳቸውን ሳያወልቁ ባደሩባቸው ቀናት በሰላም ስለዋሉና ስላደሩ ሳያመስግኑ አልቀሩም። አሁን ሲያልቅ ደግሞ በደስታና በምስጋና በዓል አደረጉ።

ቅጥሩ ሲመረቅ ከተደረጉት ነገሮች ዋናዎቹን እንይ፤

ሀ. ሌዋውያንን ያመጡ ዘንድ ፈለጉላቸው፤ ቁ. 27። ቁጥር 28-29 እነዚህ አገልጋዮች በመንደሩ ዙሪያና በእርሻዎች ቤት ሠርተው ተቀምጠው እንደነበረ ይናገራል። አንዳንዴ አገልጋዮች በማገልገል ፈንታ ሠራተኞች ይሆናሉ። ሠራተኝነት ክፋት የለበትም፤ ግን ማገልገል ቢችሉ ይበልጥ ውብ ነው። ሌዋውያን ርስታቸው እግዚአብሔር እንደሆነ ነግሮአቸው የመቅደስ አገልግሎት የተሰጣቸው ነገድ ናቸው። በጌታ ቤት እንዲህ ያሉ አገልጋዮች ሲኖሩ የቤቱ ሥራ እንዳይበደል መፈለግ፣ መታሰብ አለባቸው።

ለ. ካህናቱና ሌዋውያኑ ራሳቸውን አነጹ፤ ከዚያ ሕዝቡንና በሩን፣ ቅጥሩንም አነጹ፤ ቁ. 30። መጀመሪያ ራሳቸውን አነጹ። ማንጻት ከራስ ነው የሚጀምረው። ያልነጻ አገልጋይ ሌላውን ነገር ማንጻት አይችልም። ሥርዓት መፈጸም ይችል ይሆናል። ሥርዓት ግን ሥርዓት ነው ውጪያዊ ነው፤ ውስጥን መንካት አይችልም። መንጻት ከራሳችን ካልጀመረ ለሌላው አንተርፍም። መንጻት ከራስ ጀመረ ማለት እኮ እነዚያ ካህናትና ሌዋውያን የሚያነጹ

የመሆናቸውን ያህል የሚነጹ ኃጢአተኞችም መሆናቸውን ያሳያል። ለሌሎች እንዲነጹ መናገር ቀላል ነው። ነጽተን ስናሳያቸው ግን አይተው መንጻት እንደሚመኙ እንረዳ!

ሐ. አመሰገኑ፤ ዘመሩ፤ ተደሰቱ፤ ከቁ. 31-42 (በተለይ 42)። በሁለት ቡድን ሆነው ቅጥሩ ላይ ወጥተው በሁለቱ ተርታ ሄደው ዞረው በመቅደሱ ዘንድ ተገናኙ። ቁ. 38 እና 40 ላይ ነህምያም አለበት። ተደሰቱ መሥዋዕት አቀረቡ፤ ቁ. 43። የኢየሩሳሌም ደስታ ከሩቅ ተሰማ። ደስታ የሚሰማ ነገር ነው። የደስታ ተራ መጣ። እስካሁን ሽብር ነበረ፤ ስጋትና ሰቀቀን ነበረ፤ እንቅልፍ እያጡ መኖር ነበረ፤ የንስሐ ለቅሶ ነበረ። አሁን ተራው የደስታ ሆነ። ለዚህም ጊዜ አለው። ሁል ጊዜ ልቅሶ አይሆንም። ሁልጊዜም ፈንጠዝያ አይሆንም። አንድ ቀን የማያልቅ፤ የማያልፍ ፈንጠዝያ ይሆናል፤ በጉን፤ የታረደልንን ፊት ለፊት ስናየው። እንባዎች ይታበሱና የማያልቅ ደስታ ይሆናል። ቃጣው ለጥቂት ጊዜ ነው። ምገሱ ግን ለሕይወት ዘመን፤ ልቅሶ ማታ ይመጣል፤ ጥዋት ግን ደስታ ይሆናል። መዝ. 30፥5። ለነህምያ አሁን የደስታ ጊዜ ሆነ።

መ. ደስታው የቀን ደስታ ብቻ ሆኖ የቀረ ሳይሆን ቋሚና ቀጣይ መሆኑ ይታያል፤ ቁ. 44-47። ይህ እንዳይቀር ቀድሞ በዳዊት ዘመን የተደራጀው ትእዛዝ እንዲጠበቅ ተደረገ። እዚህ እየተደረገ ያለው ይህ እንዲቀጥል ነው እንጂ አዲስ መሠረት እየጣሉ አይደለም፤ የፈረሰውን ቅጥር እንዳደሱ እዚህም የፈረሰውን የአምልኮና የመቅደስ አገልግሎት መሠረት እያደሱ ነው። የተቋረጠው አምልኮ እንደገና እንዲጀመርና እንዲቀጥል ማድረጋቸው ነው። ትኩረትና ቁርጥ አቋም ከሌለ አምልኮ በቀላሉ ሊወሰድና ሊጠፋ ይችላል። አምልኮ የክት ልብስ አይደለም። አምልኮ የወር ወይ የሳምንት ወይ የዓመት በዓል ጊዜ፤ ወይ የአንድ ነገር ምረቃ ጊዜ ተግባር አይደለም። የማይቋረጥ የሕይወት፤ የአኗኗር፤ የአካሄድ፤ የአመላለስ ጉዳይ ነው። የየቀኑ ኑሮ ካማረ የየሳምንቱና የየወሩ ቀላል ነው።

ለወይይት

በነህምያ መጽሐፍ ሽንገልና የሰሞኑ ዝርዝር ሽናገኛክን፤ ይህ ምንን ያሳስበናል? በረጅም ጉዞ ትናንሽ ድኬቶችን ማሰብና መደሰት የሚጠቅመው ከነድን ነው? ሽንገት ነን? አገልጋዮች ነን? የሚያገኘዎቹን ሽናሰባክን? ባክ መንግሥት ነን ወይስ የሰማዩ መንግሥት ዜጎችና አገልጋዮች ነን? በባክ የምናደርግና የምንደሰት ሰዎችሰ ነን? ነጽተን የምናነጻ ነን ወይስ ሳንነጻ ሽንገላን የምንናገር ነን? አምክክሶችን ቀጣይ ነው?

ነህምያ ምዕ. 13

ከድብልቅነት መጽዳትና ቀጣይ እድሳት

1. ባለ ድጋፍ ተከታዮች

በነህ. 12 እና 13 መካከል ሰፊ ክፍተት ይገኛል። በነህ፤ 1፤1 በንጉሡ 20ኛ ዓመት የሚል ስናገኝ በ13፤6 በንጉሡ 32ኛ ዓመት የሚል እናገኛለን። 6-7፤ እኔ ግን በባቢሎን ንጉሥ በአርጤክስስ በሠላሳ ሁለተኛው ዓመት ወደ ንጉሡ ሄጄ ነበርና በዚህ ጊዜ በኢየሩሳሌም አልነበርሁም። ከጥቂት ዘመንም በኋላ የንጉሡን ፈቃድ ለመንሁ፤ ወደ ኢየሩሳሌምም መጣሁ፤ ይህ በዚህ ጊዜ የሚለው በመካከል የነበረው ነህምያ ያልነበረበት ጊዜ ነው።

ቀጥሎ የሚታየው ክፉ የሆነ ከአሕዛብ ጋር መደባለቅ ነው። ይህንን ለብቻ እናየዋለን። ግን በመካከል ነህምያ ባልነበረበት ጊዜ ሕዝቡ ተንሸራትተው እንዳልሆኑ ሲሆኑ ይታያል። ቀደም ሲል ስለ ነጠላ እና የቡድን አመራር ስንመለከት የቡድን አመራር ጥንካሬ በቡድኑ ውስጥ እንዳሉት መሪዎች ጥንካሬ ያህል መሆኑን አይተናል። አንዳንድ ሰዎች በሌላ ሰው ተደጋፊዎች ናቸው። ልክ በ2ዜና. 24፤17 እንደተጻፈው ኢዮአስ በዮዳሄ ዘመን መልካም ሆኖ እርሱ ሲሞት በሰዎች እንደተነዳው ዓይነት ነው። እዚህ ነህምያ ሲመራ በቆየበት ጊዜ ግንባታ ነበር የሚታየው። የቅጥርና የበር ግንባታ፤ የሰዎች ግንባታ። ለጥቂት ራቅ ሲል መፍረስ ተጀመረ።

የሚደግፉንን ሰዎች ከሰጠን እግዚአብሔር ይመስገን። አንዱ ሌላውን መደገፍ፤ ማበርታት ተገቢ ነው። አሮንና ሆር የሙሴን እጅ እንደደገፉት፤ ዘጸ. 17። ግን ድጋፉ ሲወገድ ከስፍራችን የምንወገድ ወይም የምንወድቅ ከሆንን ተገቢ ድጋፍ አይደለም። ነህምያ ወደ ባቢሎን የተመለሰው ሕዝቡ በመልካም ከተደላደሉ በኋላ ነው። ከዚያ በምዕ. 8 እና 9 ከታየው ግሩም መነቃቃት በኋላ ነው። ለካስ የእውነተኛ መነቃቃት መፈተኛ እንደ ጭድ እሳት በግ ብሎ መንደድ ሳይሆን እየነደዱ መቆየት ነው! እውነተኛ መነቃቃትና መታደስ እንደ ርቶት በተለያዩ ደማቅ ቀለማት ለትንሽ ጊዜ መብራት ሳይሆን እንደ ባውዛም ይሁን እንደ ኩራዝ ወይም እንደ ሻማ ብቻ እያበሩ መኖር ነው።

2. ከአሕዛብ ጋር መደባለቅ

ሀ) የጋብቻ መደባለቅ፤ 1-3። ጋብቻ መሆኑ በግልጽ አልተጻፈም፤ ድብልቁን ሕዝብ ሁሉ ለዩ የሚለው አሳብ እና ከቁጥር 23-28 ያለው አሳብም ይህ ጋብቻ መሆኑን ያሳያል።

አሞናውያንና ሞዓባውያን አይግቡ የሚለው ከዘዳ. 23፤3-4 የተወሰደ ቃል ነው። የተነበበው መጽሐፍ ዘዳግም ነው ማለት ነው። እዚያ እስከ አሥር ትውልድ ነው የሚለው። አሥር ትውልድ ከሙሴ ጀምሮ ነው ወይስ ሌላ? አሁን አሥር ትውልድ አልፏል፤ ከሙሴ ዘመን

ጀምሮ ያለውን ብንቆጥር ብዙ ነው፤ መሳፍንት ወደ 400 ዓመት፤ ነገሥታት ወደ 400 ዓመት ገደማ፤ ከመሳፍንት በፊት ኢያሱና ሙሴን ጨምረን ሕጉ ለተሰጠበት ጊዜ 70 ብንሰጥ፤ ምርኮ 70 ዓመት፤ ከምርኮ ወዲህ ሌላ 70 በጠቅላላው ሲደመር ከሺህ በላይ ነው። ስለዚህ አሥር ትውልድ ሲል ጨርሶ አይግቡ ለማለት ነው እንጂ አሥር እንዲቆጥሩ አይደለም።

አሞንና ሞዓብ የሎጥ ልጆች ናቸው። ሎጥ የአብርሃም ዘመድ ስለሆነ ዝምድና አላቸው። ስለዚህ ቢያንስ የዝምድና ነገር ሊያደርጉ ይጠበቅባቸው ነበር። አሞናውያንና ሞዓባውያን እንጀራና ውኃ ይዘው መቀበል ነበረባቸው ይህን ሳያደርጉ መቅረታቸው ሳያንስ ሊረገግባቸው በለዓምን አመጡባቸው። ይህ ቀደም ሲል በምዕራፍ 2 እና 5 የተመለከትነው ሲሆን ቁጥር 3 ላይ ድንቅ ቃል ተጽፎአል፤ ነገር ግን አምላካችን እርግማኑን ወደ በረከት መለሰው ይላል። በያዕቆብ ላይ አስማት የለማ! ራሱ በለዓም፤ በያዕቆብ ላይ አስማት የለም፤ በእስራኤልም ላይ ምዋርት የለም አለ፤ ዘኁ. 23፥23። በእጁ ውስጥ እስካለን ድረስ ያለ ፈቃዱ ምንም ነገር የማይነካን፤ የተጠበቅን፤ የተከለልን መሆናችንን እንወቅ። በዚህ እውነት ደግሞ እንረፍ!

በለዓምን ስለጠሩባቸው ከነዚህ ሰዎች ጋር ፈጽሞ ምንም ግንኙነት አይኑራችሁ አለ። እግዚአብሔር ሲጨክንም ኃይለኛ ነው። ፈጽሞ፤ ጨርሶ አይግቡ ብሎ ከለከለ። በሩን ዘጋባቸው። የአሞናውያንና የሞዓባውያን ሥራ አውቆ ተሰልቶ ለማጥፋት የተደረገ እርምጃ ነው። በጦርነት ቢሆን ቅሬታ ይተርፋልና በጦርነት አልተጋጠመም። እስራኤልን ጨርሶ መደምሰስ ነው የፈለጉት። ስለዚህ ጨርሶ አይግቡ ተባለ። በነህምያ መጽሐፍ የምናገኛቸው ሰንባላጥ እና ጡብያ ከእነዚህ ወገን መሆናቸውንም አይተናል። እንዳይገቡ ተከለከሉ። በጸጋው ወደ ይሁዲነት የሚገቡቱማ፤ እንደ ሩት የመሰሉቱ፤ ገብተዋል። መግባት ብቻ ሳይሆን ያውም ከልዑሉ የዘር ሐረግ ውስጥ ገብተው ተመቻችተው ተቀምጠዋል። ያ በነጠላ አምላክሽ አምላኬ ሕዝብሽ ሕዝቤ ተብሎ የሚመጣበት መንገድ ነው።

ይህኛው ግን መደባለቅ ነው። እንዲያው መሰስ ብሎ መግባት ነው። ይህ የተከለከለ ነው። ድብልቅ ሕዝብ የተባሉት ይሁዲ ለመሆን ሳይቆርጡ ከአይሁድ ጋር ተቀይጠው ተቀላቅለው መኖር የመረጡ ሰዎች ናቸው። ዛሬም እንዲህ ያሉ ሰዎች አሉ። ክርስቶስን ለመከተል አይቆርጡም፤ ግን ከክርስቲያኖች ጋር ተደባልቆ፤ ተቀይጦ መኖር ይፈልጋሉ። ይኑሩ፤ መባረር የለባቸውም፤ ግን ስፍራቸው መታወቅ አለበት። እነርሱም ማወቅ አለባቸው። ማን መመስል እንዳለበት፤ ማንን መከተል እንደሚገባ ማወቅ አለባቸው። ሰዎችን መስሎና ተመሳሰሎ ሳይሆን ጥሬው ክርስቶስን መስሎ ለመኖር እንደሆነ ይግባቸው። እኛም ይህንን ማሳየት አለብን።

ከ23-28 ያለውን ስናነብብ ይህንን ያብራራልናል። የአይሁድን ቋንቋ እየረሱ ልጆቻቸው በአዛጦን ቋንቋ ይናገሩ ነበር። ይህ ማለት የቤቱ ቋንቋ፤ የመንደሩ ቋንቋ አዛጦን ሆኗል ማለት ነው። አዛጦን ከፍልስጥኤም ነገዶች አንዱ ነው። ለቋንቋቸው ደንታቢሶች ከሆኑ ለወጋቸው፤ ለሥርዓታቸው፤ ለሕጋቸው ቀድሞውኑ ደንታቢስ ሆነዋል ማለት ነው። የተለዩ ሕዝብ ሊሆኑ የተጠሩት ተመሳሰለው፤ ተቀይጠው ቁጭ ብለዋል። ለሕጉ ደንታቢስ ስለሆኑ እኮ ነው በመጀመሪያም በጋብቻ፤ ያውም ከአዛጦንና ከአሞንና ከሞዓብ ሴቶች ጋር የተጣመሩት።

ቁጥር 25 ላይ ተከራክርሁ፤ ረገምኋቸውም፤ ከእነርሱም አያሌዎቹን መታሁ፤ ጠጉራቸውንም ነጩሁ፤ ይላል። ነህምያ እንደ ዕዝራ አይደለም፤ ባለፈው ዕዝራን ስናይ ዕዝራ ይህን መደባለቅ በሰማ ጊዜ የራሱን ጠጉርና ጢም ነበር የነጩው፤ ዕዝ. 9፥3። ነህምያ ምን ያህል ስሜታዊ ቁጣ እንደነበረበት ያሳያል። መሆን የሌለበት ነገር ሲሆን፤ ያልሆነ ነገር በሆነ ቦታ ሲታይ ያናድዳል። በመቅደስ ውስጥ ሲሸቅጡ ሲያያቸው ጌታ አልተናደደም? እየገረፈ፤ እየገለበጠ አላባረረም? ከዚያ ግን አስተማረ። ነህምያም ከተደባደበና ጠጉራቸውን ከነጩ በኋላ እንዲህም ብዬ በእግዚአብሔር አማልኋቸው። ሴቶች ልጆቻችሁን ለወንዶች ልጆቻቸው አትሰጡ፤ ሴቶች ልጆቻቸውንም ለእናንተና ለልጆቻችሁ አትውሰዱ ብሎ አማላቸው።

ከዚያ የሰሎሞንን ምሳሌ ሰጣቸው፤ ቁ. 26። የሚደባለቅ ሰው ለመደባለቅ ምንም ነገር አያግደውም። እውቀትና ጥበብ የሚያግድ ቢሆን ሰሎሞን ይታቀብ ነበር። ጥበብም፤ አላዋቂነትም፤ ምቹትና ቅንጦትም፤ መከራና እጦትም፤ ምንም ነገር አያግድም። ጉዳዩ ልብ ውስጥ ነዋ! ውጪያዊ ነገሮች የልብን ዝንባሌ አይቀይሩም። ልኑርለት ከተባለም ከክርስቶስ ፍቅር የሚለየን የለም።

ሕዝቡ ብቻ ሳይሆኑ የሕዝቡ ቁንጮዎችም፤ እንደ ምሳሌ የሚታዩትም ከዚህ ዳፋ ነጻ አልወጡም። ቁጥር 4-8 ላይ ካህኑ ኤልያሴብ ከጡብያ ጋር ተወዳጅቶ ያደረገው ተጽፎአል። ኤልያሴብ በመቅደሱ ጓዳዎች ላይ የተሾመ ሰው ሲሆን ጓዳዎቹን፤ የመቅደሱን ጓዳዎች የጡብያ መኖሪያ አድርጎ ሰጠው። ጡብያ አሞናዊ ነው። ሞዓባዊና አሞናዊ ወደ እግዚአብሔር ጉባኤ እንዳይገቡ የተባለውን ቀደም ሲል አይተናል። ይህ ጡብያ አሞናዊ ብቻ ሳይሆን ያኔ ከሰንባላጥ ጋር ሆኖ መከራቸውን ሲያሳያቸው የነበረው ነው። ያኔ (2፥19-20) በኢየሩሳሌም ዕድል ፈንታና መብት መታሰቢያም የላችሁም የተባለው ሰው አሁን አይደለም በኢየሩሳሌም፤ መቅደሱ ውስጥ ገብቶ መኖር ጀመረ።

ይህ ብቻ አይደለም፤ ሌላኛው ሰው ኤልያሴብ ደግሞ ከሰንባላጥ ጋር ወዳጅ ሆኖ ነበር። ቁ. 28 ከዋነኛውም ካህን ከኤልያሴብ ልጅ ከዮሐንስ ልጆች አንዱ ለሐሮናዊው ለሰንባላጥ አማች ነበረ ከእኔም ዘንድ አባረርሁት ይላል። ይህ ሰው የዋነኛው ካህን የልጅ ልጅ ነው። ጡብያም ሰንባላጥም ቤተኛ ሆኑ።

ለ) ሰንበትን ማርከስ፤ (15-22) በነህ. 9 ባየነው በጸሎታቸው ቀን የተቀደሰውንም ሰንበትህን አስታወቅሃቸው፤ ትእዛዝንና ሥርዓትን ሕግንም በባሪያህ በሙሴ እጅ አዘዘሃቸው ብለው ነበር፤ ነህ. 9፥14። በምዕ. 10 ቃል ሲገቡ ደግሞ የምድርን አሕዛብ ሸቀጥና ልዩ ልዩ እህል ሊገቡ በሰንበት ቀን ቢያመጡ፤ በሰንበት ወይም በተቀደሰው ቀን ከእነርሱ አንገዛም የሰባተኛውንም ዓመት ፍሬና ዕዳን ማስከፈል እንተዋለን ብለው ምለው ነበር፤ 10፥31። አሁን ግን መጥመቂያን መርገጥ፤ ነዶ መከመር፤ የወይን ጠጅ፤ የወይም ዘለላ፤ በለስ በአህያ መጫን፤ መሸጥና መግዛት፤ ገበያ መዋል፤ የጢሮስ ሰዎች የባህር ዳር ሰዎች ናቸውና ዓሣዎችና ልዩ ልዩ ሸቀጦች አምጥተው በኢየሩሳሌም በሰንበት ቀን መሸጥ፤ የሰንበትን ቀን ማርከስ ይህ ሥራቸው ሆነ።

ስለመደባለቃቸው መተላለፍ ሲናገር ምሳሌ ሰሎሞንን እንደሰጣቸው ለዚህኛው ደግሞ የራሳቸውን አባቶች ምሳሌነት ሰጣቸው። ቁ. 18 አባቶቻችሁ እንደዚህ አድርገው አልነበረምን? አምላካችንን ይህን ክፉ ነገር ሁሉ በእኛና በዚህ ከተማ ላይ አምጥቶ አልነበረምን? እናንተም ሰንበትን በማርከሳችሁ በእስራኤል ላይ መዓትን ትጨምራላችሁ አልጓቸው። ይህ እውነት ነው። ምድሪቱ ትልቅ ሰንበት፣ የሰባ ዓመት ሰንበት ያደረገችው ትንሹን ሰንበት፣ ሰባተኛውን ቀን ስለጣሉ ነው። አስቀድሞ ይህ እንደሚሆን ነግሮ አስጠንቅቆአቸው ነበር፤ በዚያም በተፈታችበት ዘመን ሁሉ እናንተም በጠላቶቻችሁ ምድር ሳላችሁ፣ ምድሪቱ ሰንበት በማድረግ ትደሰታለች። በዚያም ጊዜ ምድሪቱ ታርፋለች፣ ሰንበትንም በማድረግ ትደሰታለች። እናንተ ተቀምጣችሁባት በነበረ ጊዜ በሰንበቶቻችሁ አላረፈችም ነበርና በተፈታችበት ዘመን ሁሉ ታርፋለች፤ ዘሌ. 26፥34-35። አሁን ምድሪቱ አርፋ ከተመለሱ በኋላም እንደገና ሰንበትን ማርከስ ጀመሩ።

ቢቸግረው ነህምያ በር ማስጠበቅ ጀመረ፤ 13፥19-21። ዐርብ ማታ ይዘጋና በማግሥቱ ሰንበት ካለፈ በኋላ እንዲከፈት አደረገ። ቀድሞ በር ይጠበቅ የነበረው ጠላት ጉብቶ እንዳያጠቃቸው ነበረ። አሁን ሰንበትን እንዲያከብሩ፣ እንዳይወጡ በር መዘጋት ኖረበት። እንዲህም ሆኖ ውጪ እያደሩ ተገቢያይተው ይመጡ ነበር። ምን ዓይነት ሸቀጣምነት ነው? እግዚአብሔርን ከማምለክ ገበያን አስበለጡ። የእነርሱ ይገርመናል እንጂ የእግዚአብሔርን ቀን ለእግዚአብሔር አለመስጠት ዛሬም አማራጭ ነው። በቅዱሳን ኅብረት ተገኝቶ ማምለክን፣ ቃሉን መስማትን፣ መጸለይን በሌላ አናሳ ነገር መለወጥ በጣም ቀላል ነገር ነው። አማራጭ አድርገን ከወሰድነው ባህል ይሆናል። እና አለመክበድ ይጀምራል። ነህምያ በሩን እንደዘጋው ሌላውን አማራጭ በር እግዚአብሔር እስኪዘጋብን ድረስ አንጠብቅ። ራሳችን እንዝጋው። የእግዚአብሔርን ቀን ከእግዚአብሔር ጋር፣ ከሕዝቡ ጋር፣ ከቃሉ ጋር፣ በአምልኮ እናሳልፈው።

በምዕ. 9 ራሳቸውን ከተቀያየጡባቸው ድብልቅ ሕዝብ ራሳቸውን ሲለዩ ተመልክተን ነበር። መደባለቅ የመንፈሳዊ ሕይወት ጠር ነው። ቅዱሳን ራሳችንን ከዓለም አንለይም። እንድንለይም አልተነገረንም። ጌታ የጸለየው ከክፉ እንድንጠበቅ እንጂ ከዓለም እንዲያወጣን አይደለም። ከክፉ እንድትጠብቃቸው እንጂ ከዓለም እንድታወጣቸው አልለምንም። ዮሐ. 17፥15። ጨውና መብራት ነንና መውጣት የለብንም። ግን ሚዛኑ ወደ እነርሱ የሚደፋ ክፉ መጠመድ ከኖረ ከዚህ መውጣት አለብን።

3. የቃሉ መነበብ የፈጠረው ለውጥ

ነህ. 13፥1 ቃሉ እንደተነበበ ይነግረናል። የተነበበው መጽሐፍ የዘዳግም መጽሐፍ ነው። የተጠቀሰው ክፍል ከዚያ የተወሰደ ነው። ባለፈው በነህ. 8 የቃሉ መነበብ በሰዎቹ ሕይወት ውስጥ የፈጠረውን ለውጥ ተመልክተን ነበር። ቃል ሲነበብ ለውጥ ይከተላልና ቃሉን እናንብብ፤ ሲነበብ እንስማ፤ ሲሰበክ እንስማ፤ ከቅዱሳን ጋር እንሰብሰብና እናጥና፤ እንማር። በእግዚአብሔር ቃል ያልተደገፈ የአምልኮ ስሜት ማለት ምን እንደሆነ የማይታወቅ ግርግር ነው። በእውነተኛ አምልኮ ውስጥ የሚታዩ ስሜቶች ሊኖሩ ይችላሉ፤ እነዚህ ክፋት

የለባቸውም። ግን እነዚህ ባሉበት አንድ ነገር እንጠይቅ፤ እንፈልግ። ቃሉ ይሰበካል ወይስ የእግዚአብሔር ቃል የሌለበት ትርምስ ነው? አንዳንድ ልምምዶች ሲጎሉ ቃሉ የማይሰበከው ቃሉ ያንን ነገር ስለማይደግፈው ነው። ቃሉ እና ልምምዱ ከተጣሉ ሰዎቹ ከቃሉ ይልቅ የጊዜውን ሞቅታ ስለሚፈልጉት ከሁለት አንዱን መምረጥ ይኖርባቸዋል እና። ቃሉን መስዋዕት አድርገው ያቀርቡታል። ስለዚህ ምንም መነቃቃት ሲኖር ቃሉ በቦታው መሆኑን እናረጋግጥ።

እዚህም ቃሉ ተነበበ። ቁ. 1 በዚያም ቀን የሙሴን መጽሐፍ በሕዝቡ ጆሮ አነበቡ፤ አምናውያንና ሞዓባውያንም ወደ እግዚአብሔር ጉባኤ ለዘላለም እንዳይገቡ የሚል በዚያ ተገኝ ይላል። ቁ. 3 ደግሞ፤ 3፤ ሕጉንም በሰሙ ጊዜ ድብልቁን ሕዝብ ሁሉ ከእስራኤል ለዩ ይላል። ልክ ቀድሞ በምዕ. 8 እንደሆነው ሆነ። የሕዝቡ ልብ ደግሞ ለመለወጥ ቅርብ ነው። ለመንሸራተትም ለመመለስም ቅርብ ናቸው። አንዳንድ ሰዎች ለመለወጥ ከባዶች፤ ከተለወጡ ወዲያ ደግሞ ጨካኞች ናቸው። አንዳንዶች ደግሞ እንደነዚህ ናቸው። እንደ አንዳንድ አገር አየር አሁን አንድ፤ አሁን ሌላ ናቸው። እንደ ጭድ እሳት ናቸው፤ ቱግ ብለው ይንበላበላሉ፤ ግን ወዲያው ይከስማሉ። ሰዎቹ እሺ አሉ፤ ምክንያት አላቀረቡም፤ ተለዩ ሲባሉ ሰበቦችና ምክንያቶች አልሆኑም።

'እንዴ? አንዴ እኮ ተጋብተናል፤ እንዲያውም ወልደናል፤ እንዴት?' አላሉም። 'ከምርኮ አገር እኮ የመጣን ነን፤ እዚህ አገር ሚስት ሊሆኑን የሚችሉ ብዙ ሴቶች የሉም።' አላሉም። 'ጉዳዩ ከባድ ነው፤ በሌላ ጊዜ እንደገና እንድንገነጋገር ቀጠሮ እንያዝ፤ እንዲያውም ይህን ጉዳይ የሚመረምርና ውሳኔ የሚሰጥ ኮሚቴ ይቋቋም' አላሉም። እሺ ብለው ታዘዙ።

4. የመጨረሻው ቀጣይ እድሳት

በመጨረሻ የሚታየው የመጨረሻው እድሳትና የአዳሹ ሕይወት ነው፤ ቁ. 29-31። የመጨረሻው የእድሳቱ እርምጃ፤ ከእንግዳ ነገርም ሁሉ አነጻጻቸው ለካህናቱና ለሌዋውያንም እያንዳንዳቸው በየሰሞናቸው፤ በየጊዜያቸውም ለእንጨት ቀኅርባን ለበኩራቱም ሥርዓት አደረግሁ የሚለው ነው። በመጨረሻ ነህምያ አደረግሁ ሲል ወይም ሲያደርግ የምናየው የመቅደሱ ሥራ እንዳይቋረጥ ሥርዓቱን ሲያደርግ ነው። የመቅደሱ አገልግሎት መቀጠል የሚያሳስበው፤ የሚናገረው፤ እንዲቀጥል እንጂ እንዳይቋረጥ የሚያሳየው ነገር አለ። ስለዚህ ነህምያ ይህ እንዳይቋረጥ ተገቢውን እርምጃ ሲወስድ ይታያል።

በግል ሕይወቱ በመጨረሻ የሚታየው ነህምያ ለሌሎች ሲማልድም ስለራሱ ሲጸልይም ነው። አምላኬ ሆይ፤ ከህጎችን የከህነትንና የሌዋውያንንም ቃል ኪዳን ሰላፈረሱ አሰባቸው ይህ ለሌሎች መጸለይ ነው። ሰው ስለሆነ ስሜታዊ ሆኖ ወይም መንፈሳዊ ቅንዓትን ቀንቶ ቢማታም፤ ጠጉር ቢነጭም፤ ኃይለ ቃል ቢናገርም ተመልሶ ግን ሲማልድ እናየዋለን።

ስለ ራሱም፤ አበጀሁ ደግ አረኩ ባይ ሳይሆን በአምላኩ ፊት ራሱን የሚያስቀምጥ ሆኖ ይታያል። አምላኬ ሆይ፤ በመልካም አስበኝ አለ። ሲጀምር ጸሎተኛ ሰው ነበር። ሲያልቅም

የጸሎት ሰው ነው። ሲለዋወጥ አይታይም። በመጀመሪያ ያየነው በአምላኩ ፊት ቀንና ሌሊት በጦምና በጸሎት የሚተጋ ሰውን ነው። አምላኬ ሆይ፥ በመልካም አሰብኝ እንዴት ያለ አጨራረስ ነው! ለአምላኩ ነዋ ያደረገውን ሁሉ ያደረገው። ሰው ነውና ሊሳሳት ይችላል። ጥቂት ወይም ብዙ ሰዎችን ሊያስቀይምም ይችላል። ግን በሰዎች ፊት በመልካም እንዲታሰብ ሳይሆን አምላኩ በመልካም እንዲያስበው ጸለየ።

ይህ የነህምያ ጸሎት ይህን መጽሐፍ ስንጨርስ ብቻ ሳይሆን በዘመናችንም ሁሉ ይህ ጸሎታችን ይሁን። አምላኬ ሆይ፥ በመልካም አሰብኝ።

ለወይይት

እንዴት ነን? በድጋፍ ተወታትፈን የቆምን ክርስቲያኖች ነን?
እውነተኛ መነቃቃት ምክንት እንደ ርቶት ተተኩሶ መጥፋት
ነው? ካልሆነ ምንድን ነው? ድብክቅና ቅይጦችሰ ነን?

መደባከቅና መመሳሰላችን ይረብሸናል? ወይስ የደንብ ፍብሱና መከራው ቀርቶ
ነጭ ከባሽ ወታደር መሆን ይስማማናል? ቃኩን የምናነብብ እና ቃኩ በሕይወታችን
ከውጥ የሚፈጥርክን ነን? ከውጡስ የጭድ እሳት ነው ወይስ የግራር ፍም ነው?
መከወጥና መታደሳችንን ቀጣይነት ዘክቄታ ያከው ነው? የተገባንን አድርገን
ከምስጋናና ውዳሴ የሰው ፊት እናያለን? ወይስ አምላኬ ሆይ፥ በመልካም አሰብኝ
እንካከን?